

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.01 108. ÅRGANG 11.01.22 - 31.01.22

KRISTENDOMMENS Plass i RELIGIONSFAGET UTFORDRES

Odin-saken er fremdeles ikke løst 6

NTNUI-gruppen under press 26 | Vi har testet drikkeleker 52

GRATIS

RADIO REVOLT

DIN STUDENTRADIO I TRONDHEIM.

Lytt på DAB, som podcast
eller på radiorevolt.no

6

ODIN-SAKEN:

Politiet vurderer å henlegge saken om Odin som forsvant i Trondheim. Under Dusken oppsummerer tre år med ubesvarte spørsmål.

38

SEKSUALUNDERVISNING PÅ PSYKOLOGISTUDIET:

Sex og seksualitet har fått større plass i samfunnet, men psykologistudenter mener de lærer for lite om det.

58

DE NESTE STJERNENE:

Musikkredaksjonen spår hvilke artister som kommer til å slå gjennom i 2022.

20

ETTERPRØVBARHETSKRISEN:

Store mengder forskningsresultater kan være feil.

46

VÅRENS LYSPUNKT:

Dette ser kulturredaksjonen fram til i komande semester

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Lea Lauvland Longva
– Tlf: 90700251
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Ingrid Ekern – Tlf: 41204883
avisredaktor@studentmediene.no

Erlend Gylver – Tlf: 48289258
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Oda Eriksen Haugland
– Tlf: 480 76 827
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Oda Mo Eikefot
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Rasmus Liljeholm Hallan – Tlf: 41232393
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Linn Holst-Dyrnes
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Vilde Marie Steen Angell
nyhetsredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER NYHET
Veronica Farshchian
veronicafa@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Idunn Sørensen
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Ayne Kifle Assefa Aalen
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Guro Underdal Hermansen
kulturredaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKTØR
Britta Benz
foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Roar Høiby Brakstad
sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Øyvind Soldal Rasmussen
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Kristian Marcellus Storehaug
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Sofija Ruta Kornhubere
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Kirsti Jacobsen
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Amanda Hytten Bjerknes (sjef), Benedikt Erikstad Javorovic, Idunn Sørensen, Emelie Kjærnli Kristiansen, Jenny Westrum-Rein, Marte Sæter Ottesen, Cecilie Bjørnsdatter Raustein, Margret Meek, Marthe Bjerva, Sigrid Solheim

GRAFIKERE
Frida Rinaldo (6-19), Ariadne Aabakken (20-37), Selja Sørland (38-51), Marius Thorvik (52-65)

KORREKTUR
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef)

FORSIDE
Torstein Olav Eriksen (foto), Marius Thorvik (illustrasjon)

Club4 er roten til alt ondt.

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

VI HAR FÅTT NY NETTSIDE!

Sjekk den ut på underdusken.no

LEDER

LEA LAUVLAND LONGVA
REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Gjeld er ikke hjelp, Ola Borten Moe

Nytt år, ny nedstenging, relativt ny regjering. Den nye regjeringen lovet å satse på studentene under valgkampen, men så langt er jeg like skuffet som jeg har vært tidligere. Det har gått nesten to år med pandemi, studentene har klaget og vi har sjeldent blitt hørt. Vi har fortalt dere gjentatte ganger hva som trengs, men jeg skal prøve å gjøre det enda tydeligere. Her er tre tiltak studentene trenger.

Nok tull, øk studiestøtten. Med et basislån på 126 357 kroner i året og fattigdomsgrense på 351 000 kroner ligger studentene langt under fattigdomsgrensen. I et land som setter sin stolthet i velferdsordninger, er det skammelig at en så stor andel av befolkningen regnes som fattige. Det

er ikke sjarm i leiligheter med mugg og dårlig isolasjon, det burde være en seriøs oppvekker på standarden vi studenter bare må akseptere.

Når vi snakker om studentboliger, har vi også et alvorlig problem. Det har lenge vært svært vanskelig for studentsamskipnadene å bygge ut flere studentboliger. Rammene har vært altfor harde, og det resulterer i at samskipnadene ikke en gang har mulighet til å søke på det totale antallet studentboliger som lyses ut av regjeringen. Kort sagt: Regjeringen gjorde det nærmest umulig å bygge nye studentboliger. Når man ikke får gode studentboliger på plass, får de private utleierne herje fritt. Dette har vi også sett i Trondheim med

Campus life og 360 campus, som tilbyr studentboliger med månedsleie like høy som studiestøtten vi får utbetalt. For å bo i disse studentboligene er du ofte avhengig av hjelp hjemmefra, jobb eller andre kreative løsninger.

Disse private utleieselskapene bidrar til at prisene på studentboliger øker generelt og gjør at flere og flere studenter er avhengige av å ha jobb ved siden av. Det er ikke et problem at noen studenter har deltidsjobb, det er et problem at flere studenter er nødt til å jobbe for å overleve. Studenter er en stor og viktig samfunnsgruppe. Derfor er det problematisk at det feies under teppet at det nærmest er en selvfølge for de fleste å ha arbeidsuker som er langt over de 40 timene som gjelder i arbeidslivet.

Koronahjelp er det mange som har fått, men studentene er ikke en del av dem. Gjeld er ikke hjelp. Studentene er den eneste gruppen i samfunnet som må ta opp lån for å få støtte. Vi likestilles ikke med andre voksne, og istedenfor å få ordentlig hjelp blir vi satt i enda mer gjeld. Det er merkelig at man ikke kan få hjelp uten å få lån, når det ikke er sånn for noen andre. Vi fortjener økonomisk trygghet, vi òg.

ILLUSTRASJON: Eiril Solveig Ugulen

Odin-saken: tre år uten svar

Søndag morgen 18. november 2018 forsvant Odin André Hagen Jacobsen. Til tross for omfattende etterforskning har Odin aldri blitt funnet, og politiet har fortsatt få ledetråder. Under Dusken oppsummerer saken.

TEKST: Jonas Høydal og Audun Stalleland

FOTO: Torstein Olav Eriksen
ILLUSTRASJON: Serena Guler

Det er nå over tre år siden Odin forsvant, men saken henger fortsatt igjen i Trondheim by. Hendelsen er én av svært få forsvinningssaker i Norge der man vet lite håndfast om hva som kan ha skjedd.

Etter en sen kveld ute på byen med venner melder foreldrene Odin savnet ettermiddagen søndag 18. november. Sønnen har ikke kommet hjem, og heller ikke gitt lyd fra seg. Kompisene har blant annet vært på et hotell i sentrum, før de ved femtiden sjekker ut og kommer seg hjem. Alle, bortsett fra Odin. Politiet setter i gang arbeidet, og det blir startet en omfattende leteaksjon.

Det er ikke før 1. desember at Odins bankkort, pass og mobiltelefon blir funnet ytterst på piren på Brattøra. Ingen DNA-rester fra verken Odin eller noen andre er å spore opp på eiendelene, og da politiet omsider klarer å låse opp telefonen, finner de ingenting som leder etterforskningen videre.

Politiet bruker de neste månedene på å gjenskepe overvåkningsbildene fra den aktuelle natten, noe som viser seg å være svært tidkrevende arbeid. De klarer omsider å hente fram overvåkningsbilder som viser Odin gå ute på piren klokka 06:01, samme søndag som han forsvinner. Overvåkningskameraer har dessuten fanget opp en hvit bil som kjører i nærheten av stedet Odin sist blir sett, kun timer etter at Odin har vært der. Her stopper imidlertid alle spor etter Odin, og politiet sliter med å komme seg videre i saken.

Det er ikke før det har gått et halvt år etter forsvinningen at en turgåer gjør et funn ved Jonsvatnet, 15 kilometer fra stedet Odin sist ble observert. I et gammelt bål finner man restene av noen gjenstander som skal ha tilhørt Odin. Politiet har ikke opplyst hvilke eiendeler det er snakk om. Omtrent 130 vitner blir kalt inn til politiavhør gjennom sommeren, men ingen får status som mistenkt. →

Det siste sporet: De siste bildene fra overvåkningskameraene viser Odin ute på piren 06:01 den 18. november 2018

Sommeren 2020 kommer det et anonymt tips via Åsted Norge på TV2 om hvem som kan ha vært føreren av den hvite bilen som ble fanget opp på overvåkningskamera, noe som omsider leder til at mannen blir pågrepet i august. Han er en av de 130 som tidligere har blitt avhørt av politiet. I avhør innrømmer han å ha fraktet Odins eiendeler opp til Jonsvatnet og å ha tent på dem, men har ingen god forklaring på hvorfor. Mannen nekter for å ha noe med selve forsvinningen å gjøre. Han blir siktet for falsk forklaring, og får status som mistenkt, men blir senere sjekket ut av saken.

18. november 2021 melder politiet at de vurderer å henlegge saken fordi det ikke finnes bevis for at det har blitt gjort noe straffbart. De fire hovedteoriene i denne saken har lenge vært selvmord, ulykke, forsvunnet av fri vilje og utsatt for straffbar handling.

– Vi er ikke fornøyd med at politiet legger ned etterforskningen. Vi har jo enda ikke fått svar på hva som har skjedd med sønnen vår.

Ingunn Hagen er Odins mor, og jobber som professor ved Institutt for psykologi på NTNU. Hun er takknemlig for innsatsen som har blitt gjort for å finne Odin, både av frivillige og politiet. Likevel skulle hun ønske at politiets etterforskning hadde fulgt opp flere spor tidligere.

– Blant annet var det et vitne som skal ha observert en skikkelse i Mostadmarka i Malvik som lignet på Odin dagen etter at han forsvant. Dette ble ikke fulgt opp før det hadde gått nærmere halvannet år, i etterkant av et oppslag på Åsted Norge på TV2. Når det har gått så lang tid, er jo det sporet rimelig kaldt, sier hun.

Til tross for flere søk var det ingen spor etter Odin i Mostadmarka. Heller ikke i Nidelva eller i havnebassenget,

der det kort tid etter forsvinningen ble søkt med dykkere, varmesøkende kamera og senere undervannsdrone.

Tapte opptak

Hagen sier etterforskningen virker å ha hatt ensidig fokus på at Odin har havnet i vannet. Dette kan ha gått på bekostning av andre spor, som da har blitt kalde, og tatt fokuset vekk fra andre mulige ledetråder.

Spesielt trekker hun fram de aktuelle overvåkningsbildene på Brattøra, som var lagret på en server som ikke ble innhentet av politiet før det hadde gått nærmere to måneder. Til tross for at flere av opptakene fra den samme natten var spilt over av nye, var det likevel mulig å finne opptak av Odin. På et tidligere tidspunkt ville sannsynligvis flere opptak ha latt seg redde. Hagen mener at svaret på forsvinningen kan ha vært på disse tapte opptakene.

Ble igjen i byen: Odin dro ikke hjem som planlagt etter en tur på byen med vennene sine

Forsvant i 2018: Odin har vært forsvunnet i nesten fire år.

FOTO: Privat

– Vi gikk i dialog med politiet og insisterte på at de måtte skaffe seg overvåkningsbildene etter at gjenstandene til Odin ble funnet på Brattøra. Da fikk vi vite at dette var for vanskelig og kostbart, siden det ville innebære at de måtte ha tatt ned overvåkningssystemet i mange havner og satt inn manuelt vakthold. Det var ikke før systemet skulle fornyes på nyåret at politiet benyttet seg av sjansen til å konfiskere serveren med opptakene, forteller hun.

Hun mener at det virker som at de aller fleste som faller i vannet i Trondheim blir funnet etter kort tid, og at det derfor er påfallende at det ikke har vært et eneste spor av Odin i hverken elva eller i sjøen.

– Som forsker er jeg vant til å undersøke fenomen fra et forskningsmessig ståsted. Verken Odins far eller jeg har hatt noen særlig kontakt med politiet før, så vi er ikke eksperter på hvordan politiet jobber. Men vi har tenkt at etterforskningen har kunnet hatt mye å vinne på å ha en mer utforskende eller induktiv tilnærming, i tillegg til testing av gitte hypoteser, utdyper hun.

Sitter igjen med spørsmål

Ask Rugelsjøen er en av Odins barn- domsvenner, og jobber i brannvesenet i Skaun, der han studerer til å bli brannforebygger. Han sier at det for de pårørende sin del hadde vært fint å få en avslutning på saken, men innser at de sitter med en del spørsmål som antakeligvis aldri vil bli besvart.

– Når det har gått så lang tid uten flere nye spor, blir det jo vanskelig å vite noe om det som har skjedd, forteller han.

Han har selv vært med på søket etter Odin, og var kort tid etter forsvinningen ute og lette på eget initiativ sammen med flere kompiser. Sammen trakk de opp ruten Odin tok den siste natten før han forsvant. Han var også del av støttegruppen som arrangerte fakkeltog i Midtbyen, der flere hundre frivillige deltok, drøyt to måneder etter forsvinningen.

Rugelsjøen beskriver Odin som en positiv gutt, og sier at han oppførte seg tilsynelatende normalt til han forsvant. Han forteller at de to hadde lagt planer om å møtes samme helg som han forsvant, men at det ikke ble tid til det likevel. →

Hva tror du Odin hadde drevet med dersom han var tilstede i dag?

– Hadde han vært her i dag, hadde han sikkert studert musikk eller naturvitenskap. Han var veldig opptatt av naturen, spilte mye piano og sang i kor.

Politiet tar selvkritikk

Under Dusken har vært i kontakt med kommunikasjonsrådgiver Audun Hoem Musinoi Hagen i Trøndelag politidistrikt som henviser til tidligere uttalelser politiet har gitt om saken.

Etter en langvarig etterforskning på over tre år tar politiet selvkritikk på etterforskningen, spesielt når det gjelder behandlingen av overvåkningsbildene fra Brattøra.

– Jeg tenker at vi ikke skulle ha hørt på den eksterne ekspertisen som sa det var lite sannsynlig at vi kunne få noe ut av den videouthenting fra Piren. Hadde vi visst vi kunne få det til, ville vi tatt kostnaden og sikret oss materialet tidligere, selv om det ville medført stenging av tre havner eller manuelt vakthold for å dekke opp kamerasonene, forteller påtaleansvarlig Hans Vang fra politiet når han blir spurt om de kunne ha gjort noe annerledes i et intervju med Nidaros.

Han sier videre at dette er lærdom de dessverre ikke kan dra særlig nytte av i denne saken.

Politiet startet i høst med gjennomgang av saken for å se over om det kan være noe de har oversett, før de en gang for alle kan henlegge saken. Denne prosessen skulle egentlig starte i mai 2020, men ble utsatt.

Vang forklarer dette ved at den nasjonale enheten for bekjempelse av organisert og alvorlig kriminalitet, Kripos, skulle være med og bidra i arbeidet, men at de ble omdisponert, slik at distriktet måtte gjøre det selv.

– I en situasjon der vi har kritisk mangel på en del kompetanse, deriblant analytikere, er vi nødt til å prioritere de sakene der det er åpenbart at det har skjedd noe straffbart, utdyper påtaleansvarlig Vang i intervjuet med Nidaros.

Vurderer ny privatetterforskning

Hagen forteller at det kan være aktuelt å hyre privatetterforsker hvis politiet avslutter etterforskningen. Dette krever eventuelt at vedkommende må ha tilgang på etterforskningsmaterialet politiet sitter med.

– Vi var i kontakt med en privatetterforsker før julen i 2018 som noen måneder senere fikk innsyn i politiets materiale, siden de allerede da vurderte å henlegge saken, forteller hun.

Etter at eiendelene ved Jonsvatnet ble funnet, fikk politiet imidlertid styrket mistanke om at noe kriminelt kunne ha skjedd, og Kripos ble koblet

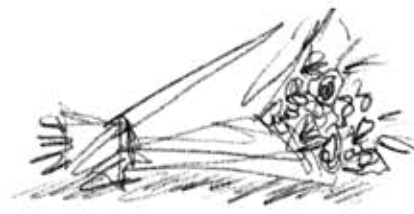
på saken. Politiet ønsket da selv å ha kontroll på etterforskningen.

– For at en privatetterforsker skal kunne gjøre en god jobb, er det nødvendig å samarbeide med politiet. Men en privatetterforsker kan uansett kun gjøre et begrenset arbeid i forhold til hva politiet har mulighet til, med sine fullmakter og ressurser, sier Hagen.

På initiativ fra flere venner av Odin har det blitt samlet inn penger for å finansiere privatetterforskning via spleising på internett. Hagen kan ikke nå si hvordan midlene vil bli brukt, men de er øremerket saken.

Hun avslutter med å si at de aldri kan være helt sikre på hva som skjedde med Odin på Brattøra, om det var flere aktører tilstede som ikke har meldt seg eller om Odin kan være offer for en straffbar handling.

– Jeg tror kanskje spesielt at en del studenter føler seg trygge fordi de ikke er direkte involvert i kriminalitet selv, men man kan jo aldri være helt sikker når man er i sentrum midt på natta. **UD**

Funn på piren: 1. desember finner politiet Odins mobil, bankkort og pass ytters på piren på Brattøra

Foreldrene ønsker å motta tips på: tips@finnodin.no. Tips som fører til et gjennombrudd i saken vil kunne utløse dusør finansiert av foreldrene. (For mer informasjonen utdypning, se Facebook-siden «Hvor er Odin».)

Når skal NTNU begynne å tilpasse seg studentene?

Da regjeringen kom med nye tiltak før jul, virker det ikke som NTNU hadde en plan B for eksamensperioden.

VILDE MARIE
STEEN ANGELL
Nyhetsredaktør i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

I to år har vi tilpasset oss et liv med pandemi. Som studenter har vi sittet foran skjermen i stedet for i forelesningssalen, vært redde for å ikke få dra hjem til mamma og pappa, fordi vi hadde eksamen på Sluppen, og sittet på en trang hybel framfor å drikke øl med linjeforeninga. Vi har lært og vi har lest. Vi har trosset dårlig internett og brukt mobildata for å få med oss forelesninger med forelesere som ikke kan bruke Zoom. Vi har rett og slett tilpasset oss den nye studiehverdagen. Derfor blir følelsen enda kjipere når det ikke virker som NTNU ønsker å tilpasse seg oss.

At det skulle komme en ny smittebølge nå før jul, kom for de aller fleste ikke som et sjokk. Etter to år med pandemi skulle man derfor tro at NTNU hadde en eller annen plan i bakhånd i tilfelle smittetrykket skulle øke. I starten av eksamensperioden kunne man lese om studenter som kom til å møte opp på eksamen selv om de var syke, i frykt for å måtte utsette eksamen. Samtidig var mange redde for å ende opp i karantene eller isolasjon, og ikke få feire jul med familien sin, som året før. Som student vil jeg påstå at ingenting av dette gjorde en allerede slitsom periode noe bedre.

Fire dager før eksamen fikk jeg og mange andre bekreftet at vi ikke lenger skulle ha oppmøte på Sluppen, men at eksamen nå skulle skrives hjemmefra. Joda, hjemmeeksamen kan være greit det, men med en så plutselig endring var det nok flere enn meg som kjente på mangelen på informasjon. Samtidig synes jeg absolutt mer synd på de som endte opp med utsatt eksamen. Å utsette eksamen til tidligst 14. januar høres ikke for meg ut som en optimal løsning når vårsemesteret begynner 10. januar. Samtidig var det allerede flere som skulle ha eksamen fram til 7. januar. Dette ble bestemt allerede i høst. At NTNU låner ut sine lokaler for vaksinerer er vel og bra, men å ikke kunne legge til rette for sine egne studenter og eksamensperioden virker lite gjennomtenkt.

Det er kjipt å nok en gang føle seg nedprioritert. Jeg tviler på at en slik uforutsigbarhet og slike plutselige endringer hadde blitt akseptert i arbeidslivet. Som student forventer jeg at NTNU til dette semesteret legger en reserveplan for å hindre at studiehverdagen igjen blir snudd på hodet. Etter to år med pandemi burde det ikke være sånn at en ny smittebølge kommer som julekvelden på kjerringa. NTNU må begynne å ta studentene på alvor hvis vi skal fortsette å tilpasse oss NTNU.

Studentene ble nok engang taperne

Strømkrisa herjer, et nytt statsbudsjett er lagt fram og studentene står nok en gang igjen som taperne.

FREDRIK
ENGELSCHIØN AKRE
Leder ved Studentersamfundet i Trondheim

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Norsk studentorganisasjon har hamret på dørene til den nye regjeringen siden dag én, men det er tilsynelatende ingen hjemme.

Mens aviskrigene herjer over hvem som får dekket strømregningene på hytta, sitter studentene igjen med dårligere råd enn noensinne. Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

kan fortelle at 3000 kroner (i hovedsak lån) skal dekke de økte utgiftene studentene har hatt de siste månedene. Optimistisk, ja, men det hadde kanskje gått rundt hvis Arbeiderpartiet og Senterpartiet faktisk holdt valgloftene sine og økte studiestøtta, slik de snakket så varmt om i september. Likevel er studentenes bevilgninger over statsbudsjettet like magre som de pleier, og valgloftene like fort glemte. Tidligere i vinter kunne finansministeren fortelle at dette budsjettet tok oss i en ny retning. Nå, ja, Vedum. Om dette bare var noe nytt.

Vi har gjennom hele pandemien fått se hvor høyt på prioriteringslista studentene ligger. En kan rive seg i håret over de siste hundre dagene, men hvordan var det før? Da jeg, som så mange andre, ble permittert i fjor, ble jeg forklart at jeg ville ha fått full støtte for tapt inntekt, hadde det ikke vært for at jeg tok studiepoeng. Asheim kunne nemlig meddele at studentene i stedet

fikk 26 000 kroner (selvsagt i hovedsak lån), slik at de nå kunne leve bare 85 000 kroner under fattigdomsgrensa.

I et svakt øyeblikk kan man savne Nybøs tid som forskning- og høyere utdanningsminister, men man tar seg fort i det. Det var jo Nybø som i høst sørget for at boligutleierne fikk kompensasjon, etter at fattige studenter med tapt inntekt måtte flytte hjem. I stedet for å dekke leieutgiftene til studenter betalte heller staten for at rom skulle stå tomme. Utleiere uttalte selv til avisen at de gikk med rekordoverskudd. Jeg må derfor si at jeg synes det er litt komisk at de ekstra 3 000 kronene studentene tilbys i strømkompensasjon (igjen: i hovedsak lån) skal behøvsprøves. For Gud forby at disse studentspekulantene snylter av felleskassa for å kjøpe bøker og brød.

Studenter lever allerede langt under fattigdomsgrensa, og da krisen rammet, fikk vi i beste fall lov til å ta opp mer lån hos staten. For ikke å snakke om all den kjipe omtalen i nyhetene vi har måttet finne oss i, blant annet fra vår venn fra Bergen. Studentenes egen minister Borten Moe har kun studert ett år og aldri levd skikkelig på studielån. Det er vel det som skal til.

Hjemmeeksamen bør ikke etterlates i pandemien

Pandemien har gjort at vi har måttet omstille oss raskt. Fra fysisk til digitalt. Fra skoleeksamen til hjemmeeksamen. Sistnevnte er kommet for å bli.

MARI RAMSTAD

Student

Vi går nå inn i vårt femte semester med restriksjoner, og mange studenter skal i løpet av våren ha hjemmeeksamen som vurderingsform. Før jul ble mange skoleeksamener avlyst fordi det ikke var mulig å gjennomføre dem da de nye smittevernsreglene ble innført. Det at NTNU ikke hadde hjemmeeksamen liggende klar som en reserve og i noen tilfeller heller ønsket å utsette eksamen til den kunne gjennomføres på vanlig måte, tyder på at det er en eksamensform de helst vil unngå å ta i bruk i visse emner.

Hjemmeeksamen er imidlertid en gunstig vurderingsform fordi den i større grad enn skoleeksamen gjenspeiler arbeidslivet, der man har tilgang på internett og andre hjelpemidler. Eksamen bringer ofte med seg mye stress, og mange opplever at de får mer ro over seg når de får sitte hjemme i vante omgivelser.

Sensorer som tror studenter slipper å måtte forberede seg til hjemmeeksamen, må tro om igjen. Det er ikke mulig å lære nytt stoff på seks timer, så studenter som ikke har forberedt seg kan oppdage at de fort får problemer med tiden. Det er ikke bare å åpne boka først etter å ha lest oppgavene.

Med jevne mellomrom hører vi også klager fra sensorer over at flere studenter gjør det bedre på hjemmeeksamen enn på skoleeksamen. De antyder at hjemmeeksamen er en lettere eksamensform og at muligheten for å jukse på eksamen er stor. Hvis hjemmeeksamen er i stand til å få frem potensialet hos studentene, er det en styrke ved denne vurderingsformen. Det er tross alt det å utdanne studentene som er hovedoppgaven til NTNU, ikke å sile ut de som ikke kan takle presset med skoleeksamen.

Selvfølkelig er noe av kritikken som er rettet mot hjemmeeksamen berettiget. På hjemmeeksamen er alle hjelpemidler tillatt og man trenger ikke huske stoffet utenat slik som på en skoleeksamen. Da blir presset

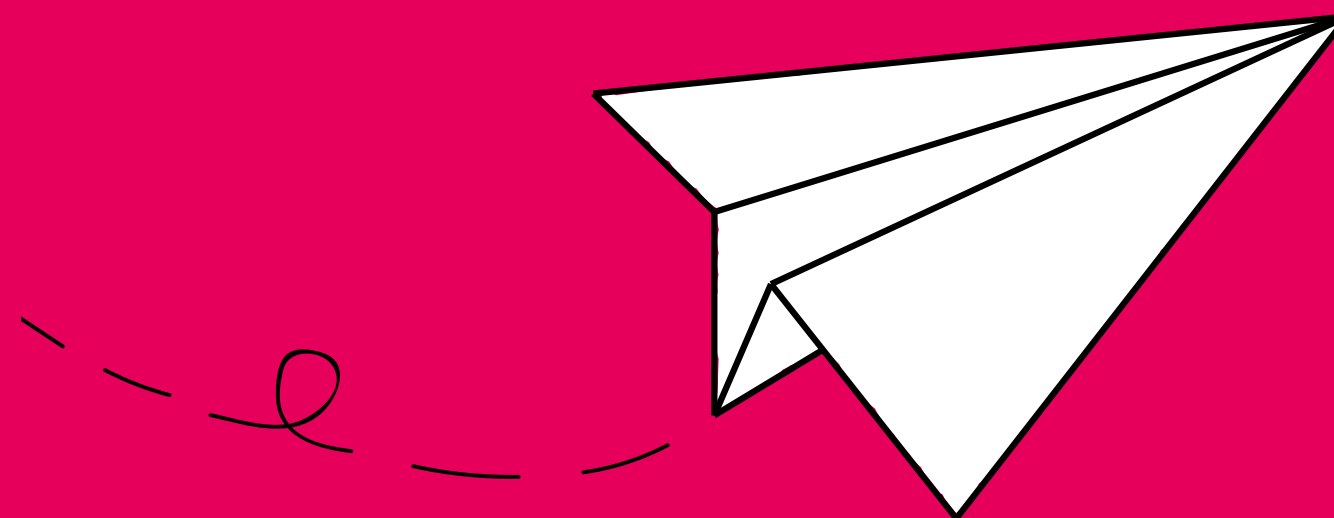
for å sette seg inn i pensum mindre. Hjemmeeksamen er også beryktet for antallet fuskesaker som har skutt i været. Det ideelle ville være en kombinasjon av skoleeksamen og hjemmeeksamen, slik at studentene lærer å anvende pensum og vise hva de kan gjennom flere ulike eksamensformer.

Hjemmeeksamen er en egnet vurderingsform, også når pandemien en gang er forbi, men det forutsetter at eksamensoppgavene tilpasses denne eksamensformen og at studenter får god opplæring i å bruke hjelpemidler fornuftig og å utvise kildekritikk. Da blir hjemmeeksamen definitivt en eksamensform der det føles som om universitetet jobber på lag med studentene og ønsker å se oss skinne.

ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

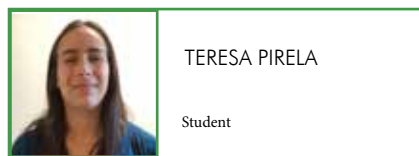
VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

**SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO**

INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

No cerveza, por favor

Folk synes kanskje at det er sexy når noen snakker spansk til dem, arabisk eller skikkelig britisk engelsk. Jeg synes det er mest sexy når noen snakker norsk til meg. Her er hvorfor.

TERESA PIRELA

Student

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Tenk at du går inn i butikken en lørdags formiddag. Du har på deg den samme slitne regnjakken og de samme slitne mom-jeansene som alle andre på Dragvoll. Det er sikkert en dypere sosiokulturell grunn bak buksevalget: tilhørighet i den feministiske agendaen, i samtiden og det at venninnene dine har kommentert at rompa di ser bra ut i buksa. Spesielt Camilla mente det, hun som du egentlig mener har en finere rumpe enn deg. Men uansett. Vi skal ikke snakke om rumper eller buksemote idag. Snarere om habitus, tilhørighet og – ikke minst – politisk korrekthet.

Jeg kan allerede føle høyresiden forlate teksten i det jeg sa «politisk korrekthet». Det er vel et tema forbundet med provoserte feminister på skoledebatter på vgs, men gi meg en sjanse her. Jeg er ikke sint (enda).

La oss komme tilbake til den butikken og de buksene. Vel, du er en helt vanlig jente på en helt vanlig Rema 1000 som skal kjøpe et par øl til kvelden. Du går til kassen og gjør deg klar til å vise legitimasjon, før du hører trønder-engelsken ringe i ørene dine: «Excuse me, do you have legitimation?»

Dette er et helt vanlig spørsmål. Absolutt ingenting som er galt med det. Det er vanskelig å forstå hvordan det kan trigge noen på noen som helst måte. Aksenten til kassadamen var ikke den mest engelske du hadde hørt, heller gjenspeilte den kravet om bestått engelsk for fullført grunnskoleutdanning. Allikevel svarer du på engelsk fordi du også har fullført grunnskoleutdanningen din.

«Yes, of course!» Åh, fader, var det for posh? Uansett. Du viser henne legitimasjonen og pakker sammen. Så kommer neste kunde rett etter deg og skal ha akkurat samme kombinasjon av Bare øl 4,7 prosent. Du hører at kassadamen stiller samme spørsmål, men denne gangen på norsk.

Hva skjedde nå? Jeg har da muligens glemt en liten detalj om deg som går med de mom-jeansene på en helt vanlig lørdags formiddag. Nemlig fordi detaljen handler om utseende. Hele livet har jeg hørt at det ikke er så viktig, at det er det indre som teller, men allikevel viste det seg å være relevant i denne konteksten.

Skulle jeg ha sammenlignet utseende ditt med kassadamens og de andre kundenes, ville det ha vært som å sette en Old el paso spice mix ved siden av Tine laktosefri rømme. Ja, det stemmer, du er ikke helt hvit. Dette er noe du ikke tenker så mye over når du henger med vennene dine eller leser i en lesesal. Allikevel dukker dette aspektet opp i møte med fremmede og offentligheten.

Ikke misforstå nå: Det handler ikke om at det er negativt å bli gjort bevisst over utseendet sitt, da det absolutt ikke er negativt å ha brune øyne, brunt hår og litt mer pigment enn arbeidskravet ditt, men for noen så er dette en faktor som påvirker hvordan de forholder seg til deg språklig. Dette er ikke negativt, bare litt rart?

Se også for deg at du sitter på skolen og leser. Ja, med de samme mom-jeansene og den hvite kabelgenserer din fra Cubus som de andre jentene på psykologistudiet. Mens du venter på venninnene dine, kommer det en fyr bort med en pamflett og skal reklamere for psykisk helse-aktiviteter arrangert av Sit (ikke misforstå nå, søk hjelp om du trenger!).

«Hello, uhm ... Do you speak norwegian?» Spør han litt usikkert. Her tar du godt tak i norsken din med begge hender og svarer.

«Ja, jeg gjør vel det». Oi, ups, var det litt høyt og passiv-aggressivt? Gutten stønner og fullfører pitchen han har øvd inn for å bli fort ferdig med deg. Uffda.

Uansett, her skjedde det igjen. Det har skjedd fem ganger den siste måneden. Er det kanskje fordi du ser ut som en utvekslingsstudent fra Guatemala at folk snakker engelsk til deg? Sitter folk og vurderer om det er tryggest å snakke engelsk for å unngå en litt klein samtale? Er det veldig vanskelig å anta at folk snakker norsk i Norge?

Når du er en helt vanlig jente, som kler seg og oppfører seg som alle andre jevnaldrende, hvorfor føler folk for å tilrettelegge språket sitt for deg? Det er en litt klein måte å gjøre ting på, spør du meg. Det blir en underliggende tone av «oi, ups, nei, stemmer det! Innvandrere kommer også i en ung alder til Norge og barn er veldig flinke til å lære seg språk! Nei, såå spennende! Hvor er du fra?». Ugh.

Det er kanskje vanskelig for folk å se, men norskhet handler ikke bare om utseende. Det vet nok de fleste og det er ikke et tema jeg skal dykke inn i. Norskhet er også hvordan man kler seg og bærer seg, alt fra normer til forbruksnivå og fritidsaktiviteter. Både Tine rømme og Old el paso spice mix

brukes til å lage norsk fredagstaco. Derfor slår det litt feil ut når jenta ved kassa faktisk er norsk og man behandler henne som om hun ikke var det. Dette er ikke noe noen griner over, og heller ikke et tegn på institusjonell fascisme. Det er folk som ikke vet hva de skal gjøre, og nå skal jeg være så grei å si hva du ikke skal gjøre.

Ikke si «una cerveza, por favor». Da tydeliggjør du at du antar ting om folk i løpet av de første sekundene du ser dem. Dette er noe som vi alle gjør, men det er litt ukomfortabelt å få det trykt i trynet som det første noen sier til deg. Derfor blir moralen i denne historien om jenta med buksa og den helt vanlige rompa at man ikke skal bli stressa når folk ser litt annerledes ut.

Pandemien kan ikke løses med økt ulikhet

For snart to år siden vi var vitne til en politisk handlekraft som uteblir når vi skal løse problemet med verdens skjeve vaksinefordeling.

JULIE RØDJE

Leder i Spire

FOTO: Spire

Ved utgangen av 2021 var smitten igjen stigende, og Norge stengte på nytt ned. 124 mennesker i Trondheim fikk årets kjipeste gave: en positiv koronatest på selveste julaften. I løpet av de siste to årene har mange mistet jobben som følge av permitteringer, og lever med en kronisk usikkerhet som går hardt utover den psyken. Køene til psykologene blir lengre, og studentene møtes kun med tilbud om mer lån når de mister deltidsjobben som barista. Samtidig får flere av landets rikeste millionstøtte i kompensasjon for smittevernregler.

Dette er virkeligheten i Norge – landet hvor 90 prosent av befolkningen har fått vaksine og vi har en etablert velferdsstat. I Afrika har kun åtte prosent fått vaksine. Land som allerede har svakest helsevesen, og hvor det er vanskeligst å leve med avstand, ha hjemme-

kontor og unngå folkemengder, er de samme landa som kommer sist i vaksinekøen. Malawi er et av landa som står i dilemmaet mellom strenge smittevernstiltak som vil sende enda flere i fattigdom og å la mennesker bli syke og sprengte et allerede presset helsevesen. Samtidig tjener vaksineselskapene Pfizer, Moderna og Biontech 1000 amerikanske dollar i sekundet på å selge vaksiner i hovedsak utviklet på offentlige midler.

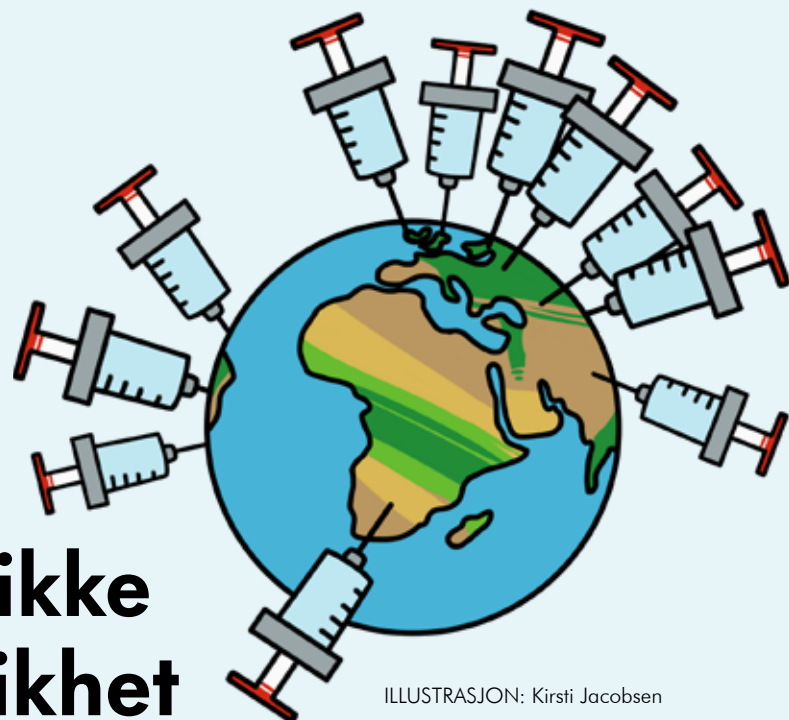
Den urettferdige fordelinga av vaksiner forsterker med andre ord fattigdom verden over. I tillegg bidrar en uvaksinert befolkning til at viruset muteres, og vi får stadig nye varianter, som omikron. Som det sies: Ingen er trygge før alle er trygge. Det er altså både usolidarisk og direkte kortsiktig og dumt at Norge karrer til seg flest mulig vaksinedoser på bekostning av land i sør.

Allerede i oktober 2020 fremmet India og Sør-Afrika et forslag i Verdens handelsorganisasjon (WTO) om et midlertidig patentunntak for im-

materielle rettigheter, vaksiner, medisinsk utstyr og tester. På denne måten kunne kunnskap, teknologi og utstyr tilgjengeliggjøres for alle, og dermed øke produksjonen og sikre en rettferdig distribusjon. Over 100 land, i tillegg til en rekke internasjonale organisasjoner, har støttet tiltaket. Norge på sin side har tidligere vært et av landene som har blokkert forslaget.

Vi har latt storselskaper tjene seg rike på bekostning av økende ulikhet altfor lenge. Dette kan ikke lenger aksepteres. Vi må kreve en rettferdig fordeling av tiltakspakkene i Norge. Vi må kreve at Norge støtter patentunntaket i WTO. Vi må kreve at liv og helse prioriteres foran profitt for noen selskap.

12. mars 2020 så vi at samfunnet kunne endre seg over natta. La solidariske tiltak og politisk handlingskraft være det vi tar med oss ut av pandemien. Vi kommer til å trenge det for å løse flere globale kriser.

ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Lady Goldenglow gløder igjen

Hvis du ikke er lei av søtsaker etter julen, er dette en fin kake å sparke i gang det nye året med.

Det er på tide å gi nytt liv til en gammel klassiker. La deg forføre av denne herlige appelsinsjokoladekaken som forsvant sporløst inn i natten etter et lystig sanitetsmøte litt utpå 50-tallet en gang.

TEKST OG FOTO: Andrea Barland

Ingredienser:

Kakebunn:

- 125 g smør
- 2,5 dl sukker
- 2 egg
- Revet skall av ½ appelsin
- 1,5 dl melk
- 1,5 ts bakepulver
- 4 dl hvetemel
- 1 eggehvite (i tillegg til de to øvrige eggene)
- 1 ss kakaopulver

Fyll og glasur:

- 150 g smør
- 500 g melis
- 2 eggeplommer
- Revet skall av 1 appelsin
- 2 ss presset appelsinsaft
- 100 g kokesjokolade

Pynt:

- Revet sjokolade

Framgangsmåte:

Kakebunn:

1. Sett ovnen på 180°C.
2. Pisk smør og sukker sammen til smørkrem.
3. Pisk inn eggene ett om gangen i smørkremen. Rør så inn revet appelsinskall.
4. Bland siktet mel og bakepulver vekselvis med melk inn i smørkremen. Stivpisk så eggehviten, og vend denne i røren til slutt.
5. Del røren i to og bland kakaopulveret i den ene halvdelen.
6. Smør en kakeform med diameter på omtrent 24 cm. Legg den mørke og den lyse kakerøren om hverandre i spiseskjestore kladder i formen.
7. Stek kaken i omtrent 45 minutter. La deretter kaken avkjøles helt i formen, før den tas forsiktig ut. Del så kaken i to lag.

Fyll og glasur:

1. Pisk først sammen smør og melis til smørkrem. Pisk så inn eggeplommene og revet appelsinskall, samt presset appelsinsaft.
2. Legg ⅓ av fyllet til side, da dette skal på toppen av kaken senere.
3. Smelt sjokoladen og la denne kjøles litt, før den så blandes med de resterende ⅔ av fyllet.
4. Smør halvparten av sjokoladefyllet mellom de to kakehalvdelenene du nå har, og sett delene sammen.
5. Stryk alt fyllet uten sjokolade over toppen av kaken. Bruk resten av sjokoladefyllet til å ha på sidene av kaken og eventuelt også som en kant rundt på toppen.
6. Til slutt drysser du revet sjokolade på toppen av kaken som pynt, og også fordi sjokolade er digg. Nyt!

Forskning pyntes på for å bli publisert

Langt fra all forskning lar seg etterprøve. Tvilsom forskningspraksis og tidsskrifters publikasjonskriterier er blant årsakene, mener forskere fra Institutt for psykologi.

TEKST: Øyvind Imenes Siverten og Bendik Brodshaug
ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Et grunnprinsipp i vitenskap er at kunnskapen som genereres skal kunne etterprøves av andre. Dette innebærer at man under samme betingelser får samme resultat når man gjentar en studie. Medisin, økonomi, markedsføring og andre samfunnsvitenskapelige fagfelt har problemer med etterprøvbarehet.

I psykologi er det stadig flere som hevder at fagfeltet står overfor en etterprøvbarehetskrise. Blant dem er Hans Fredrik Sunde som jobber for Folkehelseinstituttet (FHI).

Psykologien i krise

– Etterprøvbarehetskrisen handler om at vi har forsøkt å gjøre tidligere forskning på nytt, og i omtrent halvparten av forsøkene har man ikke klart å få de samme resultatene. Ofte viser effekter seg å ikke eksistere, eller å være halvparten så store som i de originale studiene, forteller Sunde.

Sunde har tatt mastergrad i psykologi ved NTNU og er nå doktorgradstipendiat ved FHI og har holdt forelesninger om statistikk og etterprøvbarehet ved Institutt for psykologi. Han

forteller at man ofte snakker om to store problemer knyttet til etterprøvbarehet.

– Det ene er at man ikke får de samme resultatene, og det andre er at det er vanskelig å reproducere studier i det hele tatt. Dette skyldes at metode-delene i psykologisk forskning ofte er for dårlig beskrevet, mener Sunde.

Sunde forklarer at datamateriale i psykologisk forskning er beskyttet og ikke tilgjengelig for andre å ettergå. Å reanalysere data er nyttig for å sjekke om forskerne har gjort ting riktig.

At opprinnelige beskrivelser av metoder mangler, er også et problem som gjør det vanskelig å etterprøve forskernes funn. Om man ønsker å reproducere en studie, må man derfor ta kontakt direkte med forfatterne.

– Det går ikke alltid bra, særlig ikke hvis man er kritisk, sier Sunde.

– Å massere data

Stian Lydersen er professor i medisinsk statistikk ved Institutt for psykisk helse ved NTNU. Han skrev om etterprøvbarehet for desemberutgaven av tidsskriftet til Den norske legeforening.

Lydersen mener det er viktig å finne ut hvor stor andel av publiserte medisinske studier som er feil. Han trekker fram en artikkel av professor i medisin John P. A. Ioannidis ved Stanford University. I denne artikkelen hevder Ioannidis at de fleste publiserte forskningsresultater er feil.

Ioannidis, som i dag er sitert over 6000 ganger, la et grunnlag for etterprøvbarehetsdebatten.

– Ioannidis sine påstander baserer seg riktignok ikke på faktiske data, men på en rekke antagelser om hva som bidrar til falske positive funn, forteller Lydersen.

En slik antagelse er skjevhet i forskningsdesign, som kan innebære manipulasjon av analysene og selektiv rapportering av funn. Sunde kaller dette «å massere data», og viser til at målet gjerne er å hente ut signifikante resultater. Problemet er at disse resultatene ikke speiler de faktiske resultatene man egentlig fikk.

At resultatene er falske, gir et falskt grunnlag for beslutninger som benytter seg av forskning som faktagrunnlag. Førsteamanuensis Joar Øveraas Halvorsen er psykologspesialist på klinisk voksenpsykologi ved Institutt for

PUBLISERINGSKRITERIER: Sunde mener publiseringsskriterier oppmuntrer forskere til å pynte på data. FOTO: Monica Kvaale

NULLFUNN: Studier som ikke finner en effekt, er vanskelig å få publisert, forteller Lydersen. FOTO: Privat

psykologi ved NTNU. Halvorsen forteller at det får konsekvenser å bruke forskning som har feil resultat.

– Innen klinisk psykologi kan man for eksempel tilby pasienten behandling som vi ikke vet om fungerer fordi resultatene ikke kan gjenskapes, sier Halvorsen.

Grunnforskning til grunn

Sunde mener lav etterprøvbarehet er et problem fordi grunntanken bak å forske på noe er å finne ut hvordan verden fungerer.

– Forskning er et forsøk på å beskrive verden. Hvis beskrivelsene våre ikke er korrekte, er de i praksis ikke verdt noen ting. Da er ikke forskningen til å stole på, forklarer Sunde.

Han hevder videre at problemer med etterprøvbarehet gir god grunn til å sette store spørsmålsteget ved den originale forskningen.

– Hvis forskningen var gjort ordentlig, hadde vi forventet å finne det samme resultatet hver gang. Spørsmålet er

da hvorfor man ikke gjør det, forteller han videre.

Halvorsen er enig. Han forteller at forskningen ligger til grunn for videre undersøkelser og forskningsprosjekt.

– Det har vært en ukultur i akademien med mer fokus på det innovative enn etterprøvbarehet. Noe som er paradoksal med tanke på hva forskning skal være, forteller Halvorsen.

Signifikant signifikans

De vi har snakket med, mener tidsskriftenes krav til forskning i seg selv bidrar til problemet med etterprøvbarehet.

– Det er et problem at studier med nullfunn er vanskelig å få publisert. Dette kan for eksempel være at de ikke finner en sammenheng mellom denne eksponeringen og sykdom eller effekten av en medisin, forklarer Lydersen.

Lydersen forteller at konsekvensen av dette blir at tidsskriftene bidrar til en publikasjonsskjevhet ved å kun bry seg om positive funn. Sunde legger til at det

er mye lettere å få publisert studier som viser et resultat i tråd med hypotesen enn studier som ikke gjør det.

Halvorsen bekrefter også denne trenden. Han mener at forskning må være banebrytende og innovativ før de større tidsskriftene ønsker å publisere forskningsresultatene, og at det er mer fokus på innovasjon enn kvalitet.

– Jeg har hørt fra andre forskere at det er vanskelig å publisere etterprøvde studier i ulike tidsskrift, sier Halvorsen.

Sunde sier seg enig i at dette er en viktig problemstilling. Han mener at kravene som stilles til publisering, kan gjøre at forskere tilnærmet oppmuntres til å pynte på dataene for å oppnå signifikante resultat.

– Når dette kombineres med at metode- delen er litt vag og statistikkforståelsen så som så, oppstår det problemer, sier Sunde.

Har koll på protokoll

Halvorsen forteller at man innen kliniske studier ofte har det som kalles en forhåndsregistrert forskningsprotokoll. Da har man før datainnsamlingen redegjort for hvordan man skal samle inn dataene, og deretter hvordan analysen skal foregå.

– Først publiserer man protokollen i et tidsskrift, deretter leverer man resultatet i samme tidsskrift. Da er man forpliktet til å levere et resultat med metoden man har beskrevet, forteller Halvorsen.

SLITT MED PUBLISERING: Halvorsen har hørt om flere forskere som har slitt med å publisere etterprøvde studier i tidsskrift. FOTO: Frode Nikolaisen/St. Olavs Hospital

Han peker på at det også gjør at forskere kan gjennomgå metoden og sjekke om resultatene samsvarer med analysen.

Stadig statistisk fokus

Lav etterprøvbarehet er ikke noe som forsvinner med mindre forskere er bevisste på problemet. Sunde forklarer at de han snakker med, er det.

– Jeg opplever at mange tar dette seriøst. Særlig opplever jeg at unge tar det mer på alvor, sier Sunde.

At unge tar det mer seriøst, kan stemme godt, ettersom Halvorsen forteller at

etterprøvbarehet for alvor kom i søkelyset for mindre enn ti år siden.

Halvorsen forteller at det er vanskelig å finne ut om en publisert studie benytter seg av falske data eller feil metode. Han sier at man kan finne ut av det ved å lese vitenskapelige studier med et kritisk blikk.

– Man skal ikke ta resultatene for gitt. Er det oppdaget uregelmessigheter, ber man forskerne etter dataene for å sjekke, sier Halvorsen.

Sunde mener at det er viktig med mer kritisk lesing av artikler, da det

Faktorer som øker sannsynligheten for feil i studier

- Et lite fagfelt med få studier
- Liten effektstørrelse
- Mange sammenhenger mellom det som studeres
- Større fleksibilitet i design, definisjoner, resultater og analytiske metoder
- Forskningsgruppa eller -institusjonen har egne eller økonomiske interesser knyttet til resultatene

Kilde: Ioannidis JPA (2005) Why most published research findings are false. PLoS Med 2(8): e124.

STATISTIKKSKREKK: Studentene plasserer statistikk og metode lavest på listen over det de ønsker mer av, forteller Solem. FOTO: Privat

er mange røde flagg som kan indikere fusk. I tillegg mener han at også metode og statistikk må spille en større rolle i studentenes emner.

– Det må være mye mer av statistikk og metode. Lite undervisning i disse er med på å opprettholde problemet, avslutter Sunde.

Mer fokus på metode

Stian Solem er professor i klinisk psykologi og var studieprogramleder på profesjonsstudiet i psykologi ved NTNU fram til nyttår.

Han påpeker at metode og statistikk har blitt en større del av pensum til psykologistudenter, selv om de ikke nødvendigvis ønsker det.

– Studentene plasserer statistikk og metode lavest på listen over det de ønsker mer av. Likevel ble det mer fokus på metode med de nye nasjonale retningslinjene for psykologutdanningen. (RETHOS, journ. anm.)

Solem mener at det er fokus på reproduksjon og etterprøvbarehet gjennom hele psykologutdanningen.

På spørsmål om etterprøvbarehetskrisen er offisielt med i læreplanen til studiet, svarer han at det er fokus på forskningsmetoder i alle fag.

– Retningslinjene stiller krav om læringsutbytte spesifikt på statistikk. På studiet har vi spesifikke metodefag, men metode skal likevel gjennomsyre alle fag. **UD**

En sommer på skinner

Med håp om en normal sommer leverer vi tips for en økonomisk gunstig og klimavennlig måte å utnytte den på: interrail gjennom Europa!

TEKST: Hanna Waage Hjelmeland | ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

La oss tillate oss et øyeblikk av framtids-optimisme og anta at sommeren blir uten restriksjoner, munnbind og rigide karanteneregler. Len deg tilbake og drøm deg inn i en rolig togkupé med utsikt over en italiensk landsby, fritt for flyplass- og sikkerhetskontrollstress, og la meg fortelle hvorfor interrail er en opplevelse du bør få med deg før voksenlivet for alvor begynner.

Hvorfor interrail

Med interrail slår man to fluer i en smekk ved å oppleve flere nye steder og kulturer uten å skjennes av flyskam. Og enda bedre: Man får se landene man reiser i fra bakken og ikke i fugleperspektiv! Med tog får du se utkanten av stedene du besøker, kjøre gjennom

store åkre på landsbygda og se naturlandskap på nært hold. Togløsningene i Europa er gode de fleste steder, ofte bedre enn i Norge (beklager, Vy), og utgjør en behagelig reisemåte uten mye stress. Interrail er i tillegg et særskilt fleksibelt feriealternativ som kan tilpasses både den økonomisk sparsommelige og den hakket mer ekstravagante turist – turen blir akkurat den man gjør den til.

Dra øst

Etter å ha vært på to lengre interrailturer er det ett hovedtips jeg har gitt til venner og bekjente som skal begi seg ut på interrail: Dra østover. Vest-Europa frister med god mat og storbyliv, men man kommer ikke unna at prisene i land som

Frankrike, Italia og Spania kan være stive, spesielt om man skal reise over lengre tid. I Øst-Europa får man mye for pengene på alt fra hosteller til mat og opplevelser, i tillegg til at man får oppleve en kultur som gjerne ligger et hakk lenger vekk fra vår egen. I Vest-Europa kan man også oppleve å måtte gjøre dyre setereservasjoner i tillegg til interrail-billetten, spesielt for lengre direkteruter.

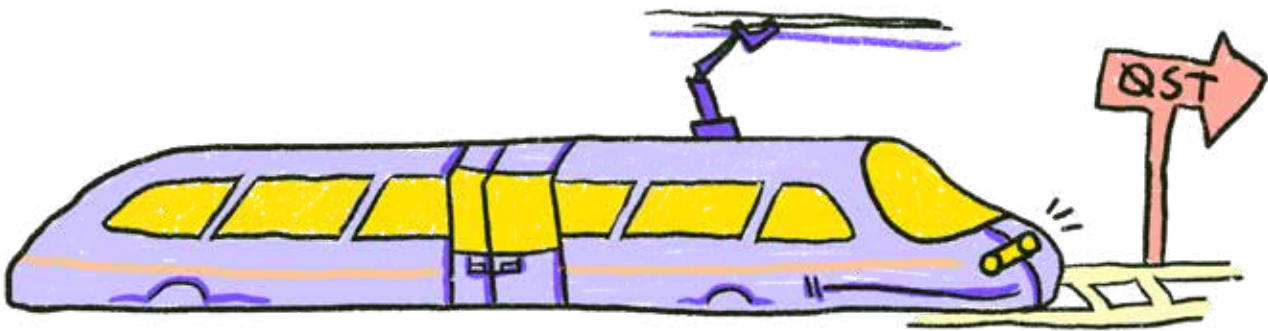
Overnatting

Det finnes mange gode apper for å finne hosteller eller hoteller. Et triks er å finne hostellet/hotellet i disse appene, og deretter kontakte stedet direkte. Da blir det gjerne noen kroner billigere, og mer av pengene går til de som driver overnattingsstedene. Det er lurt

Interrail

- Interrailbilletten ble lansert i 1972 av den internasjonale jernbaneunionen i anledning deres 50-års jubileum. Billetten ble så populær at tilbudet ble utvidet, og i dag er ordningen veletablert i Europa.
- Det finnes mange ulike billettyper som gjelder forskjellige soner og tidsintervaller, som for eksempel et ubegrenset antall togreiser innenfor 14 dager, eller 10 reisedager i løpet av 2 måneder.
- Det tilbys ungdomsbillett helt fram til man er 27 år.

Kilde: Wikipedia og Interrail.eu

å bestille hosteller noen dager i forveien, spesielt om man er flere, og om man skal til storbyer. Hostellene har ofte sosiale arrangementer, og de som jobber der har god innsikt i hva som kan være verdt å se i byen. Generelt utgjør hosteller en kjempemulighet for å bli kjent med andre reisende og byen du er i, spesielt om du reiser alene.

Unngå rigid planlegging

Det er lurt å benytte seg av fleksibiliteten interrailbilletten tilbyr. Mye kan skje i løpet av tiden man reiser: Plutselig får man et godt tips av en turguide eller vil dra på helgeutflukt med en gjeng fra hostellet. En god idé er å planlegge overordnet hvilken retning man vil i, gjerne noen nøkkelbyer eller

attraksjoner man vil besøke, og legge inn bufferdager som åpner for spontane avgjørelser. Dette muliggjør også besøk av byer man ellers aldri ville kommet på å besøke. Det er gøy med storbyer, men flere av de største byene i Europa vil man få muligheten til å besøke senere. Det er derimot ikke mange som tar med seg familien på sommerferie til en utkantby i Slovenia. Et stort pluss med uoppdagede steder er at lokalbefolkningen ofte synes det er kjekt med turister og ivrer etter å vise alt byen har å by på.

Les og lær

Togreisene er en god mulighet til å lese seg opp på neste destinasjon. Dette gjør opplevelsen bedre og setter det du ser

og opplever i en historisk kontekst. Det gjør det også mye lettere å få øye på detaljer eller å forstå et bybilde. De lokale sitter ofte også på gode historier om byen som kan hjelpe på kulturforståelsen. Tenk hvor mye du selv hadde kunnet fortelle om og anbefale i din egen hjemby!

Et uvurderlig tilbud som finnes i de fleste byer, er gratis guidede turer. Ordningen er i praksis ikke fullstendig gratis, men du betaler så mye som du føler det er verdt. Det er som regel god kvalitet på guidene, og de tar deg ofte med på steder du ellers ikke hadde tatt initiativ til å se. Et tips er å gjøre dette første dagen man ankommer, for å få inspirasjon og tips for de resterende dagene.

FOTO: Nils Dittich/NTNUI

UTLEIERE: Lena Müller er en av mange som dedikerer flere timer til utleietjenesten.

NTNUI Bumerang har funnet de perfekte lokalene- Nå ber Sit dem vurdere å flytte

Sentralt på Moholt låner NTNUI Bumerang ut masse idretts- og tur-utstyr. Nå kan Sits arealproblemer føre til endring i framtidsplanene.

TEKST: Jørgen Espolin Johnson

Med mål om å gi alle muligheten til å sosialisere gjennom idrett, låner NTNUI Bumerang ut blant annet ski, truger, telt og skøyter – alt helt gratis. De jobber for å gjøre det mulig å oppleve aktivitetsmulighetene i Trondheim. Alle kan låne, men tilbudet er spesielt rettet mot studenter.

– Det er viktig for oss at det er gratis, slik at alle får muligheten til å komme i aktivitet, forteller nestleder i Bumerang, Lena Müller.

For å nå ut til studentene er det ikke bare viktig med et godt tilbud, men også gode lokaler. Det har de i dag, men Bumerang er bekymret for framtiden.

Fra Dødens dal til Moholt

I godt opplyste lokaler i Moholt allmenning er det utstyr på hver kvadratmeter, men oppstarten var ikke like luksuriøs.

– Da prosjektet startet i 2015, var det bare en container i Dødens dal, smiler Müller.

Hun forteller at Bumerang raskt ble populært, og de opplevde en økende etterspørsel. Etter bare ett år var det allerede kommet inn over tusen bestillinger med ønske om å låne utstyr. For å tilpasse seg etterspørselen flyttet de i 2017 til Moholt studentby, hvor de har fått lov til å etablere seg.

FOTO: Syed Shabab Ali/NTNUI BUMERANG

LEDER I BUMERANG: Gaurav Chaudhary ønsker at Bumerang blir værende i dagens lokaler.

FOTO: Syed Shabab Ali/NTNUI BUMERANG

LIKE MULIGHETER: For Lena Müller er det viktig at Bumerang er gratis å bruke.

– Vi syntes det var veldig fint å få lov til å være her av Sit, spesielt fordi det er mange internasjonale studenter her, utdyper hun.

De sentrale lokalene får Bumerang også låne gratis av Sit. Takknemligheten overfor samskipnaden er noe som lederen i Bumerang, Gaurav Chaudhary, understreker.

– Bumerang setter virkelig pris på å få låne lokalene av Sit midt i studentbyen.

Men selv med stor etterspørsel blant studenter som vil låne utstyr, revurderer Sit nå plasseringen til Bumerang.

Etterspør mer aktivitet

– Akkurat lokalene i Moholt allmenning 6 kunne vi godt ha tenkt oss å bruke til å skape mer aktivitet gjennom dagen, forteller boligdirektør i Sit, Linda Glørstad Apsås.

Apsås forteller at de ikke planlegger å flytte Bumerang, men ber dem vurdere å flytte til nye lokaler bedre tilpasset deres behov. Lokalene det er snakk om er gamle Nissekollen barnehage, drøye 200 meter utenfor studentbyen. Her ønsker Sit å samlokalisere dem med gjenbruksgruppen Restore.

– Vi kaster ikke ut Bumerang. Vi ber Bumerang vurdere å flytte lokaler, poengterer Apsås.

Men selv om 200 meter kan høres lite ut, kan dette få konsekvenser for Bumerang sin virksomhet. Bumerangs leder, Chaudhary, forteller at det er utfordringer med å flytte alt utstyret, og nestleder Müller påpeker at å flytte til utkanten av studentbyen vil kunne få negative konsekvenser utover det rent praktiske.

– Vi sliter allerede med at ikke så mange vet om oss. Å flytte til et mer desentralisert lokale vil styrke dette ytterligere.

Mest av alt er Chaudhary og Müller bekymret for studentenes mulighet til å være i aktivitet. Under Dusken har tidligere skrevet om inaktive studenter,

og Chaudhary føler at å flytte Bumerang vil være et steg i feil retning.

– Det er ikke bare trist for Bumerang, men også for studentene som kan ende opp med et dårligere aktivitetstilbud.

I bakgrunnen for diskusjonene ligger aktivitetsstrategien til Sit. Her er målet om å få alle studenter i aktivitet. Med lokalene de har nå, forteller Müller at de føler at de passer fint inn i framtidsvisjonen.

– Dette tror vi også at Sit er enige i. Vi er glade for muligheten til å være her, og vi ønsker å bli.

Men mer aktivitet er akkurat det Sit ønsker for lokalene. Boligdirektør Apsås argumenterer blant annet med at Bumerang kun bruker lokalene noen få timer om dagen. Samtidig som hun understreker hvor viktig Bumerang er for studenter, påpeker hun at lokalene er satt av til studentrettet aktivitet.

– Målet er å finne en studentaktør som bidrar til mer liv og aktivitet i området gjennom døgnet.

Framtidsplaner trues

Samtidig har Bumerang planer om å få til mer aktivitet gjennom døgnet. Leder Chaudhary forteller at ønsket til organisasjonen er å gå bort fra å kun låne ut utstyr, til å bevege seg i retning mot å lære spesielt internasjonale studenter å bruke det de låner.

– Vår visjon er å etablere NTNUI Bumerang som et møtested for folk som vil lære mer om aktiviteter og idrettsgrener de kan prøve med utstyret vårt.

For å nå dette målet forteller Chaudhary at de nåværende lokalene passer optimalt.

– Våre planer krever derfor et sted som er åpent, lett tilgjengelig og romslig, slik som vi heldigvis har det nå.

På tross av ønsket om å bli, peker boligdirektør Apsås på at å flytte til utkanten av studentbyen derimot vil løse problemer som Bumerang selv har

NOK Å VELGE I: Hos Bumerang finner man alt fra skiutstyr til hageleker.
FOTO: Nils Dittrich/NTNUI

luftet. Hun trekker fram positive sider ved flytting, som at lokalene i barnehagen er større og at de her endelig vil få internetttilgang, noe de nå ikke har mulighet til.

Sits arealproblem

Det er en kjent problemstilling at Sit ikke har ubegrensede arealer de kan leie ut. Lokalene som blir lånt ut til studentorganisasjonene, er ofte under diskusjon, og Apsås forklarer at dette også gjelder for lokalene Bumerang i dag disponerer.

– Vi må noen ganger vurdere plasseringen av lokalene for å sikre optimal bruk av dem.

Arealbegrensningen til Sit er også noe som hovedstyret i NTNUI har forståelse for. I en e-post forklarer styret de at de er svært takknemlige for at Bumerang får låne lokalene, samtidig som de ser utfordringene Sit har.

– Det er mange økonomiske betraktninger som også må bli tatt med. Vi har en dialog med Sit bolig, og det er en god dialog, forteller eksterntansvarlig i NTNUI, Emilie Faarup Storvik.

Storvik understreker videre at de også er svært fornøyde med lokalene til Bumerang på Moholt og ønsker å beholde dem så lenge som mulig. Men selv om både hovedstyret i NTNUI og Bumerang synes at Sit er generøse som låner ut lokalene, frykter Chaudhary og Müller i Bumerang konsekvensene som til slutt kan komme for de internasjonale studentene.

Vet ikke hva de går glipp av

Med frivillige fra over tretti land blir Bumerang i stor grad av og for internasjonale studenter. Nestleder Müller forteller at hun opplever at norske studenter stort sett allerede har det de trenger av utstyr, men at dette ikke gjelder de internasjonale.

FORNØYDE MED BUMERANG:
Både Aivazan og Flohic setter pris på Bumerangs tilbud.

FOTO: Jørgen Espolin Johnson

FOTO: Øystein Eugene Hermstad

POSITIVT SYN: Boligdirektør Apsås tror en flytting av Bumerang kan bli positivt.

– Mulighet til aktivitet er en viktig del av erfaringen her i Norge. Gjennom Bumerang kan de få prøve typisk norske ting, slik som å gå på ski.

To av dem som har lånt Bumerangs utstyr er de internasjonale studentene Baptiste Flohic og Louis Aivazian. Langt borte fra hjemlandet Frankrike er begge fornøyde med å kunne låne alt utstyret de trenger.

– Man kan jo ikke ta med alt en har hjemme, og det ville blitt dyrt om man skulle låne fra en annen organisasjon, forteller Flohic.

Begge gir uttrykk for at en stor fordel med Bumerang er hvor sentralt det er, og de er bekymret for hvordan tilbudet vil kunne bli.

– Det vil bli mer komplisert å bruke Bumerang, og det vil heller ikke bli like bra, tror jeg, fortsetter Flohic.

Men det er et en noe overraskende perspektiv i en eventuell flytting av

Bumerang: Ettersom de fleste internasjonale studenter kun er i Trondheim i en begrenset periode, vil det kun være de har brukt Bumerang fra før som vil merke forandringene.

— Nåværende studenter vil gjerne føle at Bumerang har blitt litt langt borte, men så kommer det nye, forteller Bumerangs leder, Chaudhary.

De nye internasjonale studentene vil altså ikke merke mye forskjell, men med økende anonymitet risikerer Bumerang å bli enda vanskeligere å oppdage. Både Bumerang og hovedstyret i NTNUI gir uttrykk for at de ikke ønsker å kritisere Sit, samtidig som de ønsker at Bumerang får bli værende i dagens lokaler.

– Vi forstår at Sit bolig har begrensede midler og arealer, men vi føler at flytting fra Moholt allmenning hadde vært et stort skritt tilbake for Bumerang, avslutter Chaudhary. **UD**

RØDT KORT OG GULLBALL

Australian Open er det viktigste som skjer i tennis-verden i de kommende ukene. Novak Djokovic, som tidligere har totaldominert turneringen, kan i år bli den første til å vinne den et tosifret antall ganger. Dette skjer derimot ikke uten kontroverser.

Serberen ble nemlig stoppet av australske myndigheter da han tok seg inn i landet ettersom han ikke hadde godkjent koronapass. Djokovic har gjennom hele pandemien vært kritisk til vaksining, noe som har gitt store folkemengder i hjemlandet inspirasjon til å ikke vaksinere seg. Nå mener tennisstjernen at han burde bli fritatt fra landets koronaregler, noe som er et hån mot både Australia og idrettsverden, som gjennom pandemien har fulgt strenge regler for å dempe smitterisikoen. Djokovic holdninger til koronareglene er ingenting annet enn egoistiske og ignorante. Sportsredaksjonen velger å gi Djokovic det røde kortet, slik at serberen kan få en velfortjent karantene fra årets turnering.

9. januar startet årets utgave av afrikamesterskapet i fotball, og turneringen er som alltid umulig å forutsi. Der hvor Vm kun kan vise til åtte ulike vinnere på nititi år, har de seks siste afrikamesterskapene gitt seks ulike vinnere. Hver eneste utgave finnes det òg utallige overraskelsesmomenter, som ukjente navn som herjer med spillere man til daglig ser i de største europeiske ligaene og lag som anklager hverandre for heksekunst.

Ettersom turneringen går samtidig som de europeiske ligaene, er det flere som omtaler turneringen som forstyrrende og unødvendig. Afrikamesterskapet er annerledes enn andre turneringer og føles som en motkraft mot den moderne fotballen. Den er mindre kommersiell, mindre drevet av enkelt-individer og mer, vel, ja, ekte.

Denne utgavens gullball går til turneringen som alltid underholder og alle drivkreftene som holder den relevant, i en tid hvor turneringen opplever stadig press fra større økonomiske krefter. Måtte vi for alltid beholde galskapen og gleden som mesterskapet produserer hvert andre år.

TEKST: Sportsredaksjonen

– «Man in the mirror» ga meg troen på at jeg kan gjøre en forskjell

Sebastian drømmer om å benytte lektorutdanningen til å jobbe med bistands- og utviklingsarbeid. Han mener nordmenn burde sette større pris på det vi har.

TEKST OG FOTO: Martine Andersen Hennig

I et snødekt Halden sentrum i Østfold setter jeg meg ned på en av byens mer ålreite kaféer. Her kan du ta deg en pils på sommeren, eller spise elgkarbonade mens du skuer på kjentfolket. Inn kommer Sebastian Lilleby, en haldenser med et stort smil og en dobbel cappuccino i hånden. Han er foreløpig på andre året av lektorstudiet innen geografi og spansk, en kombinasjon han deler med ytterst få.

Veien fra geografinerd til bistandsarbeid

Som selvutnevnt geografinerd kunne Sebastian alle verdens hovedsteder og flagg på barneskolen: som skapt for et quizlag. I femte klasse fikk interessen for verden en annen form da han møtte seg selv i speilet:

– Det starta med «Man in the Mirror» av Michael Jackson. Da forsto jeg at jeg kunne gjøre en forskjell. Da

tenkte jeg hvor heldig jeg var med mitt liv, siden jeg har «a nickel to loan».

Fra den gang satte han av sparepenger som han til slutt donerte som femtenåring til et utviklingsarbeid i Zambia. Til sin konfirmasjon fikk han oppfylt ønsket om en tur dit, ledsaget av sin far, som arbeidet som journalistikk-lærer på en folkehøgskole som årlig besøkte landet for bistandsarbeid.

TROPISK: Sebastian i Amazonas.
FOTO: Privat

LÆRER: Sebastian og en elev fra læringsinstitusjonen på Galapagos.
FOTO: Privat

FAVORITTAPA: Arbeidet med apene i jungelen uten strøm og dekning var den reneste formen for avkobling han har opplevd. FOTO: Privat

Fire kjøp

1. *Årets julegave:* – Et kort fra en venninne om hvor mye jeg betydde for henne.
2. *Håp for 2022:* – Utveksling til Spania. Eller neste høst der igjen, det tar jeg som det kommer.
3. *Lesetips:* – Bokserien «Skogsmatrosen» av Harry Bernstein, der handlingen er lagt til andre verdenskrig.
4. *Hva lærte du i 2021?* – Da jeg jobba som vaktmester i Halden kommune i sommer, lærte jeg å balansere på traktorgressklipper i ned- og oppoverbakke. Det er overraskende lett å gå på snørra. Oppfyller jeg stereotypiene nå?

BOLIG: Her bodde Sebastian i to uker da han jobbet på et rehabiliteringssenter for aper.
FOTO: Privat

– Vi gjorde alt fra å arrangere fotballturneringer til å opplyse om prevensjon og utviklingsarbeid på skoler og sosiale institusjoner.

På første videregående kom han over en brosjyre på en utdanningsmesse. NTNU viste seg å være eneste universitet med geografiutdanning for lektorer, dermed sto valget klart. Nesten.

– Jeg var passe skeptisk til Trondheim i starten: Jeg hater dårlig vær. I Halden regner det i hvert fall nedover, men det er jammen trivelig i studentbyen, sier han med tydelig haldendialekt og ler.

– I Trondheim føler jeg man har alt man trenger som student!

– Hva er det som 'ente er bra med Halden?

Sammenlignet med andre fra hans generasjon har Sebastian en ganske markant haldendialekt, uten å vite hvorfor. Han ser på det som en styrke, og liker å assosiere seg med «den joviale østfoldingen». Likevel merker han at dialektfordommene har to sider.

– Hvis man skal bli tatt seriøst, så legger man gjerne om for å ikke bli kommentert på og stoppa på grunn av måten du snakker på. Dialekten blir jo assosiert med noen som er litt enkel og naiv. Da jeg lagde en podcast til en

eksamensoppgave, fokuserte jeg hardt på å ikke ha brei dialekt. Ifølge pappa klarte jeg det ikke.

Heldigvis lar Sebastian seg heller motivere av de positive assosiasjonene. Spesielt varmt forteller han om sin forkjærlighet til Halden by.

– Det jeg liker, er at det er høyt under taket. Jeg føler at haldensere er lette å komme i kontakt med, som sosiale og utadvendte folk. Man blir gjerne ansett som en snakkesalig type som skravler i vei og heller tenker litt etter man har snakka.

Han rynker litt på pannen og legger til:

– Eller kanskje det bare er meg.

Lærer på Galapagos og favorittape i Amazonas

Det rykker i reisefoten når vi beveger oss inn i en samtale om Sebastians reise i 2019 som skulle gjøre trønderværet uvesentlig og lektorutdanning til et faktum. Gjennom et reiseselskap dro han til Sør-Amerika i drøye tre måneder, delvis uten dekning og strøm, og med spansk som viktigste verktøy.

– Etter et tre ukers spanskkurs dro vi til Galapagos i to uker. Her skulle vi for å utvikle en læringsinstitusjon for de lokale barna. De kan lite om hvor viktig plante- og dyrelivet på øyene er.

Reisefoten hopper av gårde mens samtalen går videre til Amazonas.

– Først jobba jeg en måned som engelsklærer og fotballtrener for barn på kysten av Ecuador. Så bodde jeg to uker i Amazonas på et rehabiliteringssenter for aper. Noen av apene hadde hjerneskade, mista et bein eller hadde vært holdt i fangenskap som maskoter til tigging.

Han strekker ut armen og vifter med fingrene for å vise hvordan apene hadde lært å tigge. En av apene ble hans favoritt. – Apene viser veldig tydelige følelser. Jeg ble fortalt at etter at jeg dro, ble favorittapen min lei seg og gråt, forteller han og viser bilde av apen.

Etter å ha arbeidet med frivillig bistand understreker han hvor viktig det

er å sette pris på det vi har, men uten å neglisjere sine egne problemer.

– Det er helt naturlig at folk ikke har sett det jeg har sett, men vi er bortskjemte her oppe. Det er en egoisme når vi her oppe i steinrøysa klager på at vi ikke kan møte tyve kompiser til helgen. **UD**

Behov for tannlege?

Vi er din studenttannlege og hos oss får du alltid undersøkelse til 450 kroner og 10 % rabatt på øvrig tannbehandling.

Du finner våre fire tannklinikker sentralt beliggende på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata og Sirkus Shopping.

*Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke tannteknikerarbeid.
*Studentbevis må medbringes.

 ORIS DENTAL

orisdental.no

RLE med stor K

Religion, RLE, KRL, KRLE, kjært barn har mange navn. Humanistisk ungdom jobber for å fjerne k-en i KRLE-faget, men hvilken forskjell utgjør den egentlig?

TEKST: Emma Lykken Gaustad | ILLUSTRASJON: Sofija Ruta Kornhubere

Mange kan nok huske å ha vært forvirret over hva de skulle kalle religionsfaget da de gikk på grunnskolen. I ett øyeblikk hadde man RLE (religion, livssyn og etikk), og i det neste var det lagt til en K i fagnavnet. Ifølge Utdanningsdirektoratets nettside skal omlag 50 prosent av undervisningen vies til å lære om kristendom.

Oliver Johan Finden, som har vært aktiv i Humanistisk ungdomskampanje Knus K-en, uttrykker misnøye over prosentandelen.

– Vi synes at det blir for mye at 50 prosent av undervisningen i et fag som skal utvikle toleranse og inkludering av mangfold i samfunnet vårt, skal fokusere på kristendom, forklarer han.

Et lite fag

Liv Marie Hansen studerer til å bli lektor. Hun tar norsk som hovedfag, men religion som fag to. Hansen mener det kan være problematisk at en såpass stor del av faget skal fokusere på kristendom.

– Jeg tenker at problemet i større grad er at religion i utgangspunktet er et veldig lite fag i skolen. Det at kristendom skal oppta så mye av faget, gjør at andre deler får mindre plass.

Hansen mener det er viktig å belyse flere sider ved ulike religioner og livssyn.

– Særlig med tanke på hvordan samfunnet er for øyeblikket, med hyppig utvikling av konspirasjonsteorier som ofte er knyttet til religion og misforståelser, begrunner hun.

Selv om man i det norske samfunnet typisk deler flere kristne verdier, mener ikke Hansen at det er et godt nok grunnlag til å beholde K-en. Slike verdier kan tross alt finnes i flere andre religioner.

– Det er for eksempel ikke sånn at de norrøne tradisjonene, som også

er en del av den norske religionshistorien, har en plass i religionsfaget, om man skal bruke det som argument, poengterer hun.

Hansen forteller at hun støtte på et problem da hun var ute i praksis, som følge av at kristendommen skal oppta en såpass stor del av undervisningen.

– Det er veldig fort gjort å sammenligne andre religioner med kristendom, bare for å få fylt opp den tiden man må.

Hun knytter dette til tendensen med å sette vestlige verdier i fokus. Ettersom kristendom er en av de mest utbredte religionene i vesten, sier Hansen at det er fort gjort å tenke på kristendommen som ikke nødvendigvis det «riktige», men som den vanlige.

– Det er med på å videreføre et slikt vestlig utgangspunkt og ståsted i alle sammenhenger, påpeker hun.

Kristen historisk relevans

Guro Tesaker går fjerde året på lærerstudiet og skal bli lærer for 1.-7. trinn. Tesaker synes at det er riktig med ekstra fokus på kristendom i religionsundervisningen.

Tesaker mener at det må legges vekt på det faktum at det norske samfunnet er bygd opp rundt kristne høytider og verdier. Hun argumenterer med at forståelse for kristendommen må ligge til grunn for å kunne forstå seg på norske tradisjoner.

– Jeg tenker at det er viktig at vi som lever i det norske samfunnet, vet hvorfor vi har ferier som følge av høytider, sier hun.

Videre påpeker hun at ved å minske fokuset på kristendom til å være likt med resten av religionene faget tar for seg, vil det ikke gi god nok mulighet til å gå i dybden. →

TOLERANSE: Ved å fjerne K-en vil man få et mer tolerant og inkluderende samfunn, mener Johan Oliver Finden i Humanistisk Ungdom. FOTO: Privat

PROBLEMATISK: Liv Marie Hansen mener det er problematisk at en så stor del av faget skal fokusere på kristendom. FOTO: Privat

– Hadde man vært i et annet land som har sterke tilknytninger til buddhismen, hadde det jo ikke vært naturlig å ha like mye om kristendom i skolen. Man tilpasser det man lærer på skolen ut fra kulturen og samfunnet.

Tesaker forteller at hun har vokst opp i en kristen familie, noe hun selv innrømmer sikkert har noe å si for hennes tanker om saken, men hun påpeker at hun ikke mener at kristendom er den «riktige» religionen. Standpunktet hennes i saken er fokusert på kulturell relevans.

IRLE?

En annen lærerstudent med tanker om saken er Raven Deadman Lyngstad, som går førsteåret og skal bli lærer for 5.-10. trinn på grunnskolen. Lyngstad uttrykker at han ikke synes K-en i KRLE er et særlig stort problem.

– Men jeg skjønner hvorfor noen kan oppleve den som det.

Lyngstad reflekterer rundt hvordan man kan oppfatte å være nødt til å lære mye mer om kristendom enn sin egen tro, dersom man tilhører en annen religion eller livssyn, eller hvis man ikke er troende. I slike tilfeller kan en forstå hvorfor det er bedre å bare kalle faget RLE.

– Jeg tror det har veldig mye med kultur å gjøre, fastslår Lyngstad.

Til tross for at Lyngstad selv ville valgt RLE, fordi faget dermed tar for seg mer om flere religioner, ser han ikke på K-en som et problem.

– Hvis du skal lære om religioner, så kan det være fint å fordype seg i en religion, sier han.

Lyngstad, i likhet med Tesaker, knytter også dette til kulturell relevans.

– Jeg synes det hadde vært rart om vi hadde begynt med IRLE for eksempel, islam, religion, livssyn og etikk, altså. På samme måte hadde det vært rart om man hadde lagt fokuset på kristendommen på skolen i islamske land.

De fleste har gjort seg opp sine egne meninger om tro. I en ung alder er det naturlig at man blir påvirket av inntrykkene fra voksne rundt seg. Lyngstad forteller at han hadde en veldig kristen lærer som presenterte det de lærte om kristendommens tro som fakta.

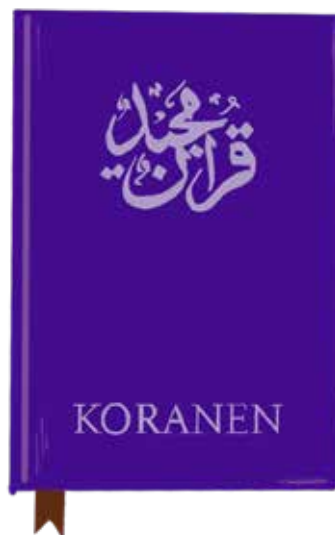
– Personlig så endte jeg jo opp med å ikke tro på det, men jeg kan forstå at det kan være problematisk for en del andre.

Jesus før Darwin?

Humanistisk ungdom har vedtatt at de er imot K-en i KRLE. Oliver Johan Finden forteller at de i høst fastsatte at de skulle ha en kampanje kalt Knus K-en der de tok for seg saken.

– Vi ønsket å skape debatt, sier han.

Finden mener at det å ha 50 prosent kristendom i religionsfaget er for mye, for det er tross alt flere andre religioner og livssyn man også kan lære om. Han påpeker at man fort blir lettere påvirket som barn enn som voksen. Ved å ha så stort fokus på kristendommen i et fag som

NORSK KULTUR: Raven Deadman Lyngstad mener det er naturlig at kristendommen har større plass i faget. FOTO: Privat

skal opplyse om forskjellig trosretninger, vil man risikere å lede unge mot kristendom framfor andre religioner.

– Man kan risikere at barn lærer om skapelsesberetningen før de lærer om for eksempel Darwins utviklingslære, forteller Finden.

Det er mange mennesker med sterke meninger rundt omfanget av kristendommen i religionsfaget i den norske skolen. Finden forteller at gjennom debatten Humanistisk ungdom deltok i, møtte de motstand fra flere. Motargumentene omhandlet i stor grad to forskjellige hovedfokus.

– Det ene er at kristendommen har vært en viktig del av Norges historie, og at det er viktig å lære barn og unge om den. Det er jo selvfølgelig helt sant, men det er jo akkurat det: Det er historie, sier Finden.

Finden påpeker at aspektet ved kristendommen som norgeshistorie heller kan bli integrert inn i historiefaget.

– Kristendommen har vært viktig for samfunnet vårt, men i et fag som har som fokus å lære Norges barn og unge om forskjellige religioner og livssyn, så kan vi ikke vektlegge slike historiske aspekter. Da burde vi heller argumentere for mer norgeshistorie i historiefaget, poengterer han.

Til tross for hva man kanskje ser for seg, er det ikke bare kristne som argumenterer for K-en.

– Det er også noen ateister eller humanister. De er ofte enige i at det

burde være 50 prosent kristendom i faget, og da brukes som regel argumentet med at det er Norges historie og at den har vært viktig for kulturen vår. De snakker om at vi må passe på at vi ikke glemmer kulturhistorien vår, forteller Finden.

Det andre argumentet som blir brukt for K-en, er at flertallet av Norges befolkning er medlemmer av Den norske kirke.

– Det er sant at de fleste i Norge er med i Den norske kirke. Undersøkelser viser at det kun er cirka 30 prosent som sier at de faktisk tror på en gud, og rundt 50 prosent sier at de ikke gjør det, meddeler Finden.

Finden påpeker også at hovedgrunnen til at kirken har så mange medlemmer er at de tidligere, iallfall fram til 2018, har hatt en sterk posisjon i det norske samfunnet. Ifølge nettsiden til Den norske kirke ble udøpte barn av kirkens medlemmer automatisk registrert som tilhørende i kirkens registre.

– Det har vært ganske mye kluss med medlemstallet i kirka opp gjennom årene. Man ser også at medlemstallene deres har sunket en del siden 2015.

Finden forteller at de ønsker å ha et fag som skal undervises på et kvantitativt og objektivt grunnlag, der de største verdensreligionene, filosofi og livssyn får like store deler.

– Da vil man også lære mye mer om flere religioner, og det mener vi vil føre til et mer tolerant og inkluderende samfunn. **UD**

FOR LITE UNDERVISNING I SEKSUALITET FØRER TIL AT PSYKOLOGISTUDENTENE MÅ TA FAGET I EGNE HENDER

Med få retningslinjer blir viktig kunnskap om sex og seksualitet på psykologistudiet skjøvet til siden. Det får studentene til å reagere.

TEKST: Hedda Aker og Martine Louise Skulstad | GRAFIKK: Selja Ingerdatter Sørland

POPS: Studentorganisasjonen POPS arrangerer festival, foredrag, kurs og debatter for å fylle hullene i pensum. FOTO: Privat

Psykologistudenter ved NTNU har i en årrekke uttrykt misnøye over mangelen på undervisning om sex og seksualitet. Ett tiltak ble å skape en organisasjon hvor studentene selv arrangerte muligheter for læring om temaet. Nå har studentorganisasjonen POPS, Psykologistudenter om psyke og sex, jobbet for åpenhet, nysgjerrighet og kunnskap om sex og psyke i snart fem år.

Vil vite om sex og psyke

For å få innblikk i problematikken om hvorfor psykologistudentene ikke lærer nok om sex og seksualitet, har vi snakket med Henrik Seong. Han er fjerdeårsstudent på profesjonsstudiet i psykologi, og arrangementsansvarlig i POPS.

– Det er veldig begrenset, og studiet fokuserer ikke på det i det hele tatt. Vi har de grunnleggende emnene i psykologi, men sex er ikke en del av det, forteller han.

Elias Lien Grøndal sier seg enig i at det oppleves en mangel rundt sex og seksualitet på studiet. Han går andreåret på profesjon og er medlem av arrangementskomiteen i POPS.

Mangelen på fokus rundt sex gjorde at studentene skapte POPS. De vil løse opp i tabuer og skape et rom hvor det er lov å være nysgjerrig og spørrende.

Arrangementet Ukesex, en festival bestående av foredrag, debatter og kurs med fokus på positiv seksualitet, er bare én av flere ting de jobber med. POPS opplever støtte og oppmuntring fra instituttet og bruker aktivt egne professorer i deres arbeid.

– Jeg føler de ansatte bidrar og tar ansvar ved å snakke om hvor viktig seksualitet er. Foreleserne virker komfortable med temaet og de snakker gjerne om det i undervisningen sin, forteller Seong.

Han presiserer at de ikke forventer at utdanningen skal gi kompetanse i sexologi, men heller en grunnkunnskap og åpenhet rundt det. Det er her POPS prøver å fylle hullene i studieplanen.

– Vi kartlegger hva studentene vil lære om, hva som mangler i pensum og det dagsaktuelle som studiet ikke dekker. At sex og seksualitet ikke blir prioritert, oppleves som en ulempe fra mange studenter.

Studentene nevner at ting som identitet, seksuell atferd og dysfunksjoner og forholdet mellom sex, samliv og parforhold har blitt nevnt på studiet. I tillegg lærer de om det evolusjonistiske perspektivet på sex, og, tilknyttet dette, om forskjeller i jenters og gutters seksualitet. Likevel oppleves det ikke som tilstrekkelig. →

ENGASJEMENT HJELPER: Solem mener at de har fått inn mer undervisning om sex og seksualitet etter tilbakemeldinger fra referansegrupper. FOTO: Privat

Sex ingen prioritet

Nestleder for undervisning ved NTNUs Institutt for psykologi og studieprogramleder for profesjonstudiet i psykologi Stian Solem forteller at det er vanskelig å prioritere alt i et studieprogram. Han sammenlikner studieplanen med et statsbudsjett, der noe må fjernes for at det skal bli plass til noe nytt, og sier at det alltid er en utfordring å balansere alt som skal undervises om.

Hva prioriteres i stedet?

– Kognitiv psykologi, personlighetspsykologi, utviklingspsykologi, sosial, biologisk, klinisk og metode. Innenfor disse emnene kan seksualitet være et tema.

Solem presiserer at det likevel ikke er lagt opp konkrete retningslinjer for hvor mye undervisning som skal handle om sex og seksualitet på instituttet.

– Det er utrolig vanskelig å tallfeste hvor mye undervisning det er om temaet. Det vanskelig å få innblikk i alt som gjøres til enhver tid, blant annet fordi ikke alle nødvendigvis får det samme. Det er et seksårig studie med mange undervisere, sier Solem videre.

Solem forteller at i hans emne har studentene en firetimersbolk om seksualitet. Den ble innført etter tilbakemelding fra studentene gjennom referansegruppesystemet.

– Hvis studentene opplever at det er for lite undervisning om noe, så er det best å ta det opp med den enkelte

faglærer gjennom referansegruppesystemet. Hvis studentene mener det er systematisk for lite, kan man melde det opp i systemet, oppfordrer Solem.

Og tilbakemeldinger til nå har gitt resultater. Av tiltak forteller Solem at det har blitt innført en bok om seksualitet på pensum og hentet inn eksterne psykologer til å undervise, blant annet Svein Øverland som underviser i emnet Klinisk psykologi - voksen.

Psykologer mangler kompetanse om sex

Rethos, regjeringens programgruppe som legger retningslinjene for alle psykologiutdanninger i landet, har to punkter som går på seksualitet. Å sørge for at studenter når disse kravene, er studiets ansvar, forteller Solem.

Imidlertid sier Seong at han hittil i studiet ikke er i stand til å nå læringsmålene. Grøndal sier at han generelt har opplevd lite fokus på kjønn og seksualitet. Han håper det endrer seg, og at det blir mer av det utover i studieløpet.

– Om kommende psykologer ikke lærer å snakke om det, er det ikke gitt at alle er komfortable med å snakke om seksualitet med pasienter eller vet hva som er myter eller fakta. Jeg tror problemet ligger der, sier Grøndal.

Seong forteller at flere rapporter viser at norske psykologer ikke føler at de har tilstrekkelig kompetanse og kunnskap når det kommer til sex, og vegrer seg for å ta det opp i terapi.

– Sex og seksualitet er en del av psykologien, en del av det å være menneske. Å ikke snakke om det blir feil og mangelfullt.

- Henrik Seong

– Sex og seksualitet er en del av psykologien, en del av det å være menneske. Å ikke snakke om det blir feil, understreker Seong.

Han snakker videre om at det er viktig for reproduksjonen, men at det også skaper relasjoner og nærhet. Mange opplever én eller annen form for problematikk med egen seksualitet, eller kjenner noen som gjør det. Da mener han det er det viktig for en psykolog å ha kunnskap om hvordan man skal prate om det.

– Sex og kroppskontakt er for mange helt essensielt for å tilfredsstille det basale menneskelige behovet for kontakt og nærhet, utfyller Grøndal.

Begge uttrykker at det ofte er andre lidelser og problematikker som blir hyppigere tatt opp eller søkt behandling for, og dermed får ikke sex plass i studieplanen. Likevel ser det ut til at det er mer aktuelt enn man kanskje tror, og kan være utløsende faktorer for annen problematikk.

– Jeg tror sex er vanskelig å snakke om fordi mange ikke er vant til det. Samtidig føler jeg at både forelesere og studenter på studiet, og særlig de som bidrar i POPS, er veldig gode på å prate om det, konstaterer Grøndal.

Psykologer i takt med unges vaner

Grøndal forteller at blant unge har imidlertid vanene for hvor de finner kunnskap om sex endret seg i løpet av de siste 20–30 årene, og mange finner

LÆRER OM HVORDAN UNGE FINNER KUNNSKAP: – En skummel tanke er at pornografi kanskje allerede er en viktig kilde til kunnskap om sex og seksualitet for unge, sier Elias Lien Grøndal. FOTO: Privat

kunnskap på egenhånd via nettet. Dette kommer fram i forskningsartikler som var tilknyttet et av emnene han tar på psykologistudiet om seksualitet blant ungdom.

– En skummel tanke er at pornografi kanskje allerede er en viktig kilde til kunnskap om sex og seksualitet for unge.

Han mener at det er veldig uheldig fordi porno sjelden gjenspeiler sunn seksuell atferd, og heller er ment som et produkt som skal selge, ikke en kilde til kunnskap og informasjon.

– Jeg tenker det er viktig at psykologer har kunnskap om dette fordi man sannsynligvis vil kunne møte mennesker som er preget av det.

Tunggrodd universitet

Solem synes på sin side at det både er positivt og negativt at mengden seksualundervisning ikke er satt mer konkret på pensum.

– Det er bra at studentene ønsker å lære mer, og det er veldig flott når det dannes organisasjoner som POPS. Studier er mer fleksible og du har lov til å gjøre mer egne greier. Men hvis det er en systematisk svakhet ved studiet, så må vi ta tak i det og sjekke at det passer med kravene som stilles.

I løpet av det fjerde året på studiet blir det mer fokus på klinisk arbeid, hvor studentene har praksis på psykologistudiets interne klinikk. Solem forteller at mange opplever at seksualitet kan komme inn som tema da.

Han forklarer videre at universitetet kan være et tunggrodd system og at hva det undervises i avhenger av hvem →

RELASJONER OG NÆRHET: Henrik Seong mener at å lære om sex handler om å lære om relasjoner og nærhet. FOTO: Privat

IKKE TIL Å UNNGÅ: Ceilie Arnesen mener sex og seksualitet er en så stor del av det menneskelige livet at man vil møte på det uansett. FOTO: Privat

som jobber der. Universitetet i Oslo har sexologi som eget valgfag.

– Ut fra vår ansattliste på NTNU er det ingen som har seksualitet som hovedfokus annet enn de som holder på med evolusjonpsykologi. Det er mye evolusjonpsykologien ser på ved seksualitet, men likevel er kanskje emnet på UiO litt annerledes.

Studenter vil lære mer

Ikke bare studentene i POPS har interessante tanker rundt sex. Cecilie Arnesen er 24 år og går femteåret på profesjon. Hun mener at hun ikke har fått tilstrekkelig undervisning om seksualitet.

– Sex, akkurat som søvn, mat, sosiale relasjoner og vold, er et tema psykologen ikke bør unngå. Da risikerer man å miste verdifull informasjon om pasienten sitt liv. Jeg tror mer undervisning om temaet ville gjort psykologer tryggere, forteller hun.

Hun understreker også at sex er en stor del av det menneskelige liv og noe man vil møte på.

– Hvis en psykolog spør om seksualitet, kommuniserer det at vi befinner oss i et trygt rom hvor vi kan snakke om hva som helst. Det er en invitasjon.

Likevel understreker hun hvor bredt fagfeltet psykologi er, at man ikke kan lære alt på studiet og at man stadig må bygge på egen kunnskap i arbeidslivet. Men å ha et utgangspunkt for å lære å snakke om slike temaer i studietiden kan skape trygghet for begge parter.

Marthe Schillinger er nettopp ferdig utdannet psykolog og har tidligere jobbet mye for å få sex og seksualitet på agendaen. Hun var ikke innom sex som tema i løpet av klinikkpraksisen på fjerde- og femteåret og forteller at hun kun lærte det som står i læringsmålene til Rethos gjennom foredrag hun selv valgte å dra på.

– Det er mangel på mange viktige temaer på studiet, deriblant tilstrekkelig klinisk praksis og å snakke om seksualitet på en profesjonell og trygg måte. Når dette ikke skjer, er det naturlig, og kjempeviktig at studentene reagerer. Dette er instituttet sitt ansvar, sier hun.

Hun forteller at når det kommer til seksualitet, står psykologen mer eller mindre alene i å finne ut av hvordan hen kan hjelpe. Hun opplevde at foreleserne prioriterte temaer som var vanskelige å knytte til praksis og klinisk arbeid framfor seksualitet.

– Sex og seksualitet er relevant i alle emner vi har vært gjennom på studiet, og nevnes i beste fall som bisetning i de fleste av dem. At det ikke inkluderes påvirker oss i den retning at vi blir usikre på om vi kan spørre om slike ting.

IKKE NOK: Som ferdigutdannet psykolog følte fortsatt ikke Marthe Schillinger at hun hadde lært nok om sex og seksualitet gjennom studiet. FOTO: Privat

– Å spørre om seksualitet kommuniserer at det er et trygt rom hvor vi kan snakke om hva som helst.

- Ceilie Arnesen

Hva studentene ønsker

Når vi spør hva de ulike studentene ønsker seg, er det ingen mangel på forslag.

– Hvordan ta opp seksualitet i terapi, og om alt fra det følelsesmessige til kjønnsidentitet. Et sexologifag som mulig valgfag kunne også hjulpet mye, mener Henrik Seong.

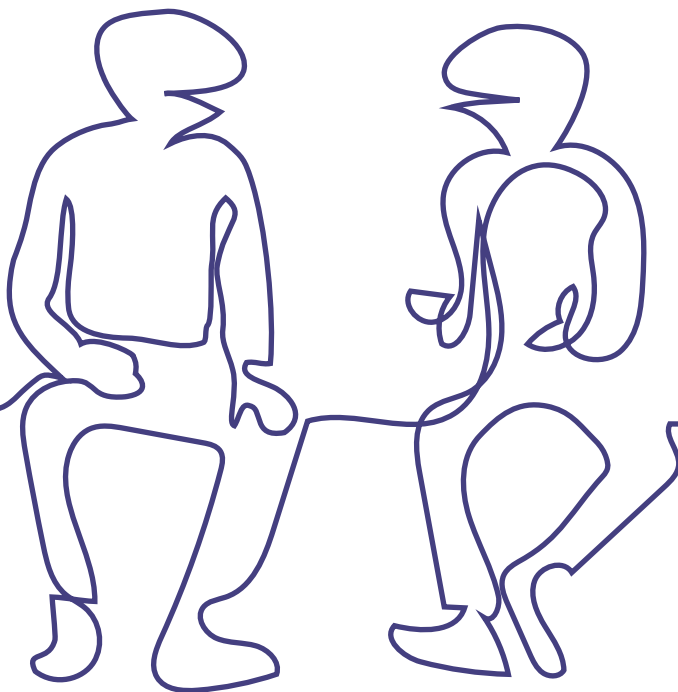
Cecilie Arnesen sier at hun gjerne ville lært mer om overgrep og seksuelle traumer. – Jeg tipper at forekomsten er høy hos klientene vi vil møte, sier hun.

Marthe Schillinger synes de burde lære mer om barn og ungdoms normale seksualitet, hvordan man skiller dette fra normaluttrykk og hvordan man snakker med foreldre om det.

– Og hvordan snakke med barn og unge om seksuelle overtramp på en barnevennlig måte, både når man er utsatt og har utsatt noen andre, sier hun.

Hun ramser opp en hel del ting hun gjerne ville hatt mer av i studiet:

– Jeg skulle også gjerne lært mer om hvordan snakke om sex i parterapi, diskutere seksualitet med eldre som ikke har språket, seksualitet på nett og i andre kulturer, hvordan diagnoser og medisiner påvirker sexlyst, hvordan seksuelle traumer skiller seg fra andre traumer, og hvordan lovverket beskytter barna våre og oss, avslutter hun. **UD**

PENSUM OG PENSUMPAKKER

OPPTIL

-20%

DU FINNER OSS PÅ
DITT STUDIESTED

*Gjelder ikke nye norske bøker iht. Bokavtalen

Anmeldelse:

Hekseren: Kampen mot manus

Andre sesong av tv-serien *The Witcher* gir halsbrekkende action og sjarmerende karakterer – helt til de åpner munnen.

TEKST: Kristin Bjørge Hovde | FOTO: Susie Allnutt/Netflix

Serie: *The Witcher*

Regissør: Lauren Schmidt

Episoder: Åtte per sesong

Sjanger: Fantasy, action

Hvor: Netflix

Den høyt elskede fortellingen om den monsterdrepende og eliksirdrikkende Geralt av Rivia kom ut som tv-serie i 2019. Vi har tidligere møtt ham i bokserien av Andrzej Sapkowski, og da den surmulende «hekseren» ble verdenskjent gjennom spillserien med samme navn.

Tv-serien handler om Geralt, en av flere «hekser» som er muterte hodejegere trent i både magi og kampferdigheter for å beskytte menneskene mot grusomme monstre. Menneskene

er dog, sjokkerende nok, som regel de verste monstrene man møter på. Derfor er det forfriskende å følge en hardnakket og hensynsløs Geralt som manøvrerer seg gjennom verden med en tidvis likegyldighet jeg selv misunner.

Det er i kampsekvensene denne serien briljerer. Om fiendene er tobeinte amatører eller svære drager, holder man pusten og nyter synet av dansende kampscener som *ser* dyre ut. Monstergalleriet imponerer også. Det er vanskelig å finne såpass unike og visuelt fryktinngytende monsterdesign noe annet sted.

Men der stopper skryten. Essensen i å skape en elskverdig antihelt er å gi små glimt av et mykt indre. Da er vi dessverre nødt til å ha noen troverdige

karakterer Geralt kan knytte seg til. Hver for seg er personene vi møter interessante og mangfoldige, men dialogen ødelegger for potensialet deres. Både følelser og motivasjoner brettes ut i større grad enn nødvendig, men det er likevel vanskelig å forstå seg på deres ønsker og handlinger.

Kanskje har regissøren gapt over for mye. Selv med en times lange episoder, føles det som de har hatt dårlig tid. Det er likevel en serie med noen lyspunkter. Skuespillerne imponerer med det de har fått å jobbe med, og akkompagnert med en slående vakker og spennende verden resulterer det i en serie som serverer tilstrekkelig med underholdning.

Les flere anmeldelser på underdusken.no

Kulturredaksjonen gler seg til våren

Det går mot lysare tider. Her er noko av det ein kan sjå fram til i 2021.

TEKST: Kulturredaksjonen | ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

Nytt Cinematek

Kom, omikron, og treng deg på! No som me alle skal smittast, kan det kanskje bli ein hyggeleg kulturvår. Cinemateket har vore stengt altfor lenge, men no opnar dei att i nye lokale. Eg gler meg til å nyte filmar eg aldri har høyrte om, på heile rarheitsskalaen. Ola Kvernberg kjem til Samfundet i februar på turné med *Steamdome II: The Hypogean*, eit av dei beste norske albuma frå i fjor. Og det er enno ikkje sikkert at *Game of Thrones*-spin-offen *House of the Dragon* blir frykteleg dårleg. Ikkje heilt.

– Vebjørn Kallelid

Teater og kunst

Jeg ser først og fremst fram til å oppleve nye teateroppsetninger og kunstutstillinger sammen med kulturredaksjonen! Det blir spennende å se hva som annonseres etter hvert. Aller mest gleder jeg meg til mildere vær, solskinn og gode vibber.

– Beriwan Sirin Kesen

Valkyrien og Vassfjellet

Dette blir tidenes semester! Det heile vil brake laus med Valkyrien Allstars i Klubben, og deira energiske tonar vil forhåpentlegvis fylgje meg både når eg testar Atb sitt nye rutetilbod til

Vassfjellet, og når eg ruslar i byen og sjekkar ut dagens meny på Gubalari – rettar inspirert av sjølvaste Ingrid Espelid Hovig. Heimesidebiletta til restauranten er ei oppleving i seg sjølv. Eg er også nysgjerrig på arrangementa på Rosendal teater, særleg robotmusikal og blekksprutdans.

– Guro Underdal Hermansen

Eggers & Houellebecq

Ah, det blir herlig å atter høre bienes summing, spurvenes sang og pollenallergikernes høysnue konkurere om lydbildet i Trondheims parker. Det vil også skje mye i det metaforiske kulturlandskapet: Robert Eggers nye film *The Northman* (Forhåpentligvis titulert *Nordmannen* på norske lerreter) vil forhåpentligvis bli like imponerende som de foregående *The Witch* og *The Lighthouse*. Vårens høydepunkt blir nok likevel Michel Houellebecqs nye bok *Anéantir*, som kommer i norsk oversettelse i mars.

– Syver Røinaas

Konserter og norsk debut

Etter eksamen og mørketid er en lysere, mer innholdsrik vår i mine tanker. Det er flere konserter å glede seg til, men fremst i rekken hos meg står Honningbarna og Pom Poko. Begge

har musikk jeg mener når sitt fulle potensiale live, og jeg gleder meg til frihetsfølelsen som kommer med å være en del av publikum. For de dagene jeg vil være hjemme, holder jeg øye med Ingelin Westernen sin debut *Musikk for folk i trøbbel*, og som ekte rogalending blir fortsettelsen på serien *Lykkeland* fra 2018 spennende å følge med på.

– Elin Kristiansen

Pokémon og Zelda

Denne spillvåren er det så mye spennende som kommer, at jeg er er litt redd for om bankkontoen tåler det. Jeg gleder meg hvertfall grusomt mye til *Pokémon Legends: Arceus* 28. januar. Her forføres Nintendo-tilhengerne med en historie som tar oss tilbake i tid for å samle de små lommemonstre til den aller første «pokédexen». De to andre spillene jeg gleder meg til, har vi dessverre ikke fått dato på, grunnet usikre tider og alt det der. *The Legend of Zelda: Breath of the Wild 2* og eventyrspillet *Little Devil Inside* kommer «en eller annen gang» i 2022. Likevel er nok våren proppfullt av spill som serverer en god unnskyldning for å erstatte pensumboka med litt bedre underholdning.

– Kristin Bjørge Hovde

Novellesamlinger, Dagny Wog Humlesnurr

Jeg ser frem til å kunne gå ut uten at fortauet er en skøytebane, og til å henge i parken uten å få frostskafer. Gine Cornelia Pedersen, blant annet kjent som Nenne fra *Unge lovende*, debuterer som novelleforfatter med samlingen *Åtte*. Jeg gleder meg til å lese den. Novellesamlinger er undervurdert, etter min mening. Dagny kommer til Samfundet i februar. Jeg har billett, og satser på at nye restriksjoner ikke setter stopper for det. Min indre fanboy ser frem til premieren av *Fabeldyr: Humlesnurrs hemmeligheter*.

– Leif Henrik Hansen Hoøen

The Northman og kjernekräftnostalg

Hvis de foregående årene har lært meg noe som helst, så må det være

å sette absolutt ingen lit til anslåtte slippdatoer. Likevel er jeg håpefull for at Robert Eggers' *The Northman* skal komme til planlagt tid. Jeg anser hans *The Witch* fra 2015 for å være en av det siste tiårets aller beste, og gleder meg neste kapittel av filmografien. Jeg er også nølende spent på *S.T.A.L.K.E.R. 2*. Å kapitalisere på gamle klassikere er stort sett en luguber praksis, men tenk om det blir bra, da!

– Kristian Lillenes

Konserter, kunst og knallgode karakterer

Det er en del konserter jeg gleder meg til, blant annet brenn., Honningbarna og No. 4. La oss håpe at omikron ikke tuller det til. Jeg gleder meg også til Stromae sitt kommende album. Dette semesteret har jeg som mål å utforske mer av kunsten Trondheim har å by

på. Jeg har blant annet fått øynene opp for KUK(*) i det siste, men har ikke fått sjekket det ut enda, så det blir spennende. Selvfølgelig og som alltid gleder jeg meg til Eurovision. Og sist men ikke minst gleder jeg meg til å få A på bacheloroppgaven min!

– Kari Sogner Noonan

Margrete den første og brenn konsert

Jeg er veldig spent på *Margrete den første*, som kommer til norske kinoer i februar, selv om den har blitt vist på danske lerret i en evighet allerede. I samme kalendermåned blir det forhåpentligvis brenn.-konsert i Storsalen. Det har jeg ventet på helt siden de spilte på P3-aksjonen i 2020. Noen skal få betale om konserten blir avlyst. Mest sannsynlig Samfundet. I form av refusjon.

– Martin Tilrem

*Kjøpmannsgata Ung Kunst

Filmmelding:

Ein heilt unødvendig oppfølgar

Det er lite nytt å hente når Neo vaknar opp frå Matrisa nok ein gong.

TEKST: Vebjørn Kallelid | FOTO: Warner Bros./SF Studios

Tittel: *The Matrix Resurrections*

Regi: Lana Wachowski

Spilletid: 2t og 28min

Kvifor Hollywood-gigantane absolutt skal lage såkalla reboots og spin-offs av gamle suksessar, er blitt eit banalt spørsmål. Sjølvsgt handlar det om pengar. For det ikoniske *Matrix*-universet sin del var det berre eit spørsmål om kva tid Warner Bros skulle børste støv av Neo, Trinity og Morpheus.

At det er pengar å tene for produksjonsselskapet, er det liten tvil om. Om produktet dei sel har nokon som helst annan verdi, er noko heilt anna.

Sparkar oppover

The Matrix Resurrections tar opp tråden 60 år etter Thomas Anderson/Neo (Keanu Reeves) si oppvakning frå datasimulasjonen *The Matrix* og den påfølgande fridomskampen mot maskinane. Det viser seg at det heile visst berre var eit dataspel, utvikla av Anderson sjølv.

Men verkelegheita er sjølvsgt ikkje slik ho ser ut. Snart innser Neo at psykosane han medisinerer seg mot, ikkje er psykosar, men verda som slår sprekkar.

Resurrections startar friskt i det sjølvrefererande hjørnet. Dataspelselskapet som hovudpersonen starta, har fått beskjed frå høgste hald, eigarane Warner Bros: *The Matrix*-spela skal få ein oppfølgar – i profittens namn.

Kritikken mot den sjellause kapitalismen frå første *Matrix*-film får ei fin oppdatering her. Og sjølvsgt er det

morosamt med nokre velretta spark mot dei evinnelege nyproduksjonane av gamle storfilmar og mot sitt eige produksjonsselskap.

Preglaust og føreseieleg

Den humoristiske verknaden fislar likevel ut i møte med ein sørgeleg ironi: *The Matrix Resurrections* representerer i høgste grad nettopp det han så spedt prøver å kritisere.

Det blir nemleg fort klart at dette er ein film som ikkje har noko nytt å kome med. Historia, som etter kvart tar form som eit *heist*-plott à la *Ocean's Eleven*, er uengasjerande og føreseieleg. Trass i dei gjentatte referansane til modertrilogien sin hjernespreningskapasitet er problematiseringa av den frie viljen berre ein bleik kopi i oppfølgaren.

Rett nok var verken film nummer to eller tre i serien særleg gode filmar. Filmskapar Lana Wachowski skal ha for å kutte i dei velkoreograferte, men vanvettig langtrukne kung fu- og skytescenane denne gongen.

Men det opphøvelege *Matrix*-universet var trass alt sexy, med all sin svette tekno og testopumpa lærklede. I *Resurrections* er det estetiske uttrykket ganske preglau. Til og med søte, storøygde fantasidyr, som no synest obligatoriske i sci-fi-franchisane, har fått innpass.

Gjensyn på godt og vondt

Det store trekkplasteret, gjensyna med dei gamle rollefigurane, er også den største styrken. Skodespelarane

Keanu Reeves og Carrie-Anne Moss gjenopplivar den gamle kjærleiken mellom Neo og Trinity med kledeleg modenskap. Også Jada Pinkett-Smith er fin som den no eldgamle Kaptein Niobe.

Dei nye rollefigurane blir på si side aldri meir enn kulissar. Regissør og medforfattar Wachowski synest ikkje å vere interessert karakterane, utover at Neo treng nokon å snakke med og grisebanke.

Den nye versjonen av skurken Smith (Jonathan Groff) er ei sær forglemmeleg blanding av finanskyse og *Sherlocks* Moriarty. Og der Laurence Fishburne kring årtusenskiftet gestalta Morpheus med stilfull karisma, mister 2021-versjonen (Yahya Abdul-Mateen II) raskt all funksjon i handlinga. I andre halvdel av filmen har han knapt ein einaste replikk.

I staden fyller Morpheus rolla som fjollete moromann mellom slaga, som er standard i ein superheltefilm, men heilt overflødig her. Men å hente fram gamle rollefigurar er blitt daglegdags i reboot-bransjen. Det er berre synd når resultatene er så dølle.

Det er neppe frykta for å brenne inne med ei god historie som har fått Lana Wachowski til å børste støv av *The Matrix*. Å vise til at desse filmane var nyskapande då dei kom ut for 20 år sidan, er sjølvsgt ikkje nok til å gi *The Matrix Resurrections* ein tilsvarande relevans.

Les flere anmeldelser på underdusken.no

FOTO: Aschehoug

FOTO: Forlaget oktober

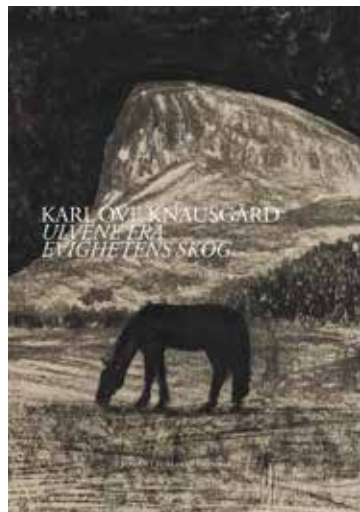
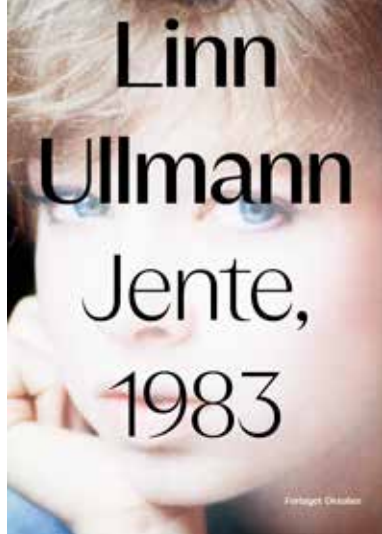

FOTO: Cappelen damm

FOTO: Forlaget oktober

Det vi leste i annerledesåret 2021

Bøker er ferskvare, men frykt ikke! Her er bokåret 2021 oppsummert.

TEKST: Elin Kristiansen

Litteratur er for de som vil lære om seg selv og verden, godt plassert i sofakroken med varme fra peisen og en kopp te, eller liggende på stranden under en parasoll. Mari Vorset og Anne Jorunn Børresen ved Norli Klepp har holdt seg oppdatert på bokverden, og kan hjelpe deg som ikke fikk med deg det du ønsket av lesestoff da den etterlengtede gjen-åpningen endelig kom.

– I fjor spådde folk en skummel bokhøst uten store utgivelser, men vi opplevde det motsatte. Fjoråret var mer åpent, og tilbudet har vært stort, forteller Mari med stor entusiasme.

I fraværet av utgivelser fra store bautaer som Jo Nesbø og Lars Mytting fikk bredden skinne, og bokhandlerne kunne med sin kompetanse komme med anbefalinger.

– Det er fint for forfattere at vi kan få løftet fram flere. #booktok har ført til både nye utgivelser og klassikere. Det fører til at vi selger flere bøker på

engelsk, samtidig som klassikere som Jane Austen blir oversatt til norsk, tilføyer Anne Jorunn.

Flere sjangre i søkelyset

Forlagene ønsker å følge trendene så godt de kan, og utgivelsene de to siste årene har vært preget av pandemi. Utenfor romansjangeren har bøker om strikking, hage, planter, tur i Norge og vegetarisk matlaging økt i interesse. Det har også biografier skrevet av politikere, som i 2021 nådde toppen med Abid Rajas *Min skyld*.

– Det at Abid Raja vinner bokhandlerprisen for *Min skyld* og står bak Norges mest solgte bok, er spesielt. Jeg tror det er fordi han er en profilert figur som formidler en godt skrevet personlig fortelling om hvordan det er å vokse opp som minoritet i Norge. Det er flere jeg har tenkt på at burde lese denne boken, og jeg blir glad når de kjøper den, forteller Mari.

Krim og historie er sjangre godt likt av det norske folk. Mari og Anne Jorunn løfter fram én debutant og én mindre kjent forfatter.

– Richard Osmans *Torsdagsmordklubben* er en av våre favoritter som har solgt veldig bra tross debuten. Det er sjeldent at en slik forfatter selger av seg selv. Maggie O'Farrell sin *Hamnet* fikk god kritikk i 2020, kom ut på norsk i 2021 og har gjort det knallbra til å være en ellers ukjent forfatter i Norge, forteller Mari.

Viktig for ensomme studenter

Mari og Anne Jorunn ser tilbake på 2021 som et fantastisk bokår, og gleder seg til 2022. De spår bøker om psykisk helse og ensomhet, og tror at sosiale medier vil fortsette å fronte litteraturen. I 2022 og framover vil litteraturen ifølge dem være like relevant, særlig for studentene.

– Jeg føler meg aldri ensom med en bok i hånden. Den alene kan åpne sinnet og verden for meg. Det ligger en kunnskap i skjønnlitteraturen som ikke finnes i pensum, i tillegg til at det fornyer ordforrådet og opprettholder rettskrivingen, avslutter Anne Jorunn.

ANNE JORUNN OG MARI ANBEFALER:

- *Førstehjelp for drapsmenn* av Bobbie Peers
- *Balansekunst* av Rohinton Mistry
- *Assalamu alaikum* av Tore Renberg
- *Hent meg en ny dag* av Rakel Fjelltvædt Lima
- *304 dager* av Simon Stranger
- *Min skyld* av Abid Raja
- *Heksejakt* av Stacey Halls

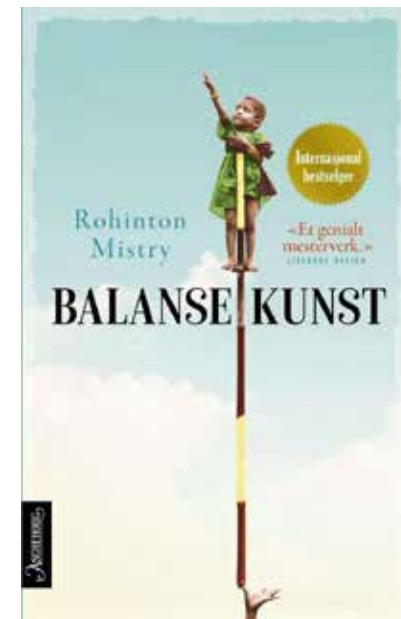

FOTO: Aschehoug

FOTO: Jæren forlag

FOTO: Gyldendal

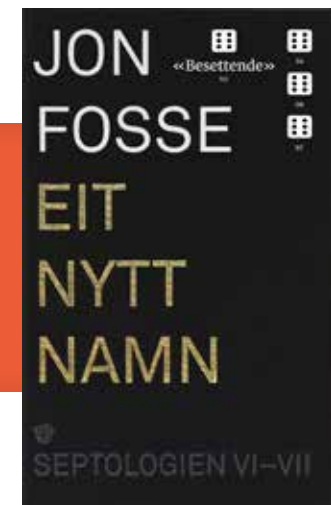

FOTO: Samlaget

MEST SOLGTE

Abid Raja *Min skyld* utgitt oktober 2021 og topper listen over Norges mest solgte bok. Rundet av året med å vinne bokhandlerprisen.

Linn Ullmann, *Jente 1983* utgitt november 2021 og beveget seg kjapt inn på topplisten. Romanen har selvbiografiske trekk men er også en roman med stor R.

Lucinda Riley, *Den savnede søsteren* utgitt mai 2021. Den nylig avdøde

forfatteren har holdt seg stabilt på bestselgerlistene i Norge de siste årene. «Den savnede søsteren» er syvende bok i serien og ble sommerens bestselger.

Lena Lindgren, *Ekko: Et essay om algoritmer og begjær* utgitt våren 2021, et essay som forener politikk, mytologi, psykologi og vitenskap for å gi et bilde på samtidens spørsmål og medieteknologiens makt over det moderne mennesket.

Karl Ove Knausgård, *Ulvne fra evighetens skog* utgitt oktober 2021 og er hans andre bok i det han selv sier er en frittstående fortsettelse av fjorårets «Morgenstjernen» i sin utforskning av det apokalyptiske.

Jon Fosse, *Eit nytt navn: septologien V-VII* utgitt august 2021. Er avslutningen i syvbindsverket som han vant brageprisen for, hvor de fem første delene kom i de to bindene «Det andre namnet» og «Eg er ein annen».

God stemning på budsjett – vi tester drikkeleker

TEKST: Helge Tollan Isdal | ILLUSTRASJON: Serena Guler

Som fattig student vil man nødig bruke penger på dårlig stemning. Under Dusken har gått til anskaffelse av diverse drikkelekapper, slik at du slipper.

Alle har vært der: Vorspielet ebber sakte ut mot et uunngåelig bunnpunkt, kleinheten har overtatt for de gode samtalene, promillen står fast og ingen koser seg. Desperat foreslår noen å leke en drikkelek. Hvilken er best å satse på? Dette er vår vurdering:

Børst

Pris: Gratisversjon, premiumversjon til 99 kr

Det er en sjelden lykke når noen kan meddele for rommet at de faktisk har premiumversjonen av Børst. Børst er en alt-i-ett drikkelekapp, som sikkert tar deg gjennom kvelden: fra vorset, ut på byen og hjem igjen til nachet på Møllenberg. Flaskeføringa er høy, og om Børst ikke hjelper deg med god stemning og en tung søndag, er det mulig det er lettøl du sitter og drikker på, for appen har i hvert fall gjort sitt. «Kategorien er» og «Hva rimer på» er sjelden det som hever vorset fra en mild 5-er til en sterk 10-er, men la gå.

Piccolo

Pris: Gratisversjon, premiumversjon til 49 kr i uken

På mange måter Børsts lillebror. Underkategoriene og innholdet er mye av det samme, men obs obs: Piccolo er laget av en gjeng sleipinger! De første tre dagene er selvfølgelig gratis, men deretter følger et ukentlig abonnement til prisen av 49 kroner. 49 der, altså. For mang en student er fylla som en hobby å regne, men med utgifter til pils, inn-gang på Downtown, noen drinker i baren, nattmat og taxi hjem til Moholt spørs det om du ikke allerede har brukt nok penger på kvelden og heller burde bruke pengene dine på noe annet enn Piccolo. Og ettersom få har for vane å laste ned drikkeleker før vors-start, bør du huske å avslutte abonnementet allerede dagen derpå. Med mindre du har en tredagers i vente, da. Makse der det makses kan.

Back to back

Pris: Gratisversjon, underkategorier for 44 kr hver

Ikke la de 62 vurderingene og den gjennomsnittlige karakteren på 5 stjerner lure deg. Back to back er like lite verdt pengene som kebabrullen til Sesam. Hver «pakke» spørsmål koster utrolige 44 kroner, og dilemmaene virker mer egna for barneskoleelever enn studenter som vil drikke fra seg alt som heter ansvar. At det skal drikkes til spørsmål som «Hvem kan danse «Gangnam Style» best?» eller «Hvem ønsker å bli fengslet i Azkaban med Hermine Grang?» er bare nedrig for alle i rommet. Det er i grunnen leit, for Rygg mot rygg kan være en gøy drikkelek som utleverer de uten selvinnsikt i all sin drikkevennlige narsissisme.

100 spørsmål, også kjent som Snusboksleken

Pris: Gratis

Veteranen av drikkelekene. Så lenge noen har dette eldgamle notatet og en snusboks med tomt topplokk (det kan bli stygt hvis ikke), kan det drikkes i vei. 100 spørsmål blir gjerne en nødløsning når ingen andre leker melder seg, nett-opp fordi den krever såpass lite av alle involverte. De fordomsfulle får herje fritt, mens de velmenende og åpensinnede rasjonaliserer seg fram til hvert et kast. Om mulig er leken litt «utlekt», og spørsmål som «Hvem har lengst tånegler?» er kjedelig både å motta og å gi. Men samtidig er det også en anledning til å frarøve noen en forventet selvtilitsboost, som når han solariumsbrune kisen med midt-skill og ektefølt tatovering på under-armen ikke får «Hvem er best i sengen?», og må late som han så en annen vei da boksen ble kastet.

Booze

Pris: Gratisversjon, premiumversjon til 99 kr

Nå ble det mye av det samme her. Booze tilbyr akkurat samme rølp som Børst og Piccolo. Dersom du allerede har spilt deg gjennom de to overnevnte appene, og enda ikke er klar for byen, er det mulig du bare bør holde deg hjemme. Man skal ikke tvinge fram god stemning.

Horroroskop

TEKST: Syver Røinaas | ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

Godt nyttår! Slik blir det:

Væren (21. mars–19. april)

Når spøkefugler spør deg hva du fikk til jul i år, bør du være ytterst forsiktig med å svare. Det har nemlig ikke vært jul i år.

Tyren (20. april–20. mai)

Du vil være så heldig å få oppleve et stjerneskudd i år, og så uheldig å bli skutt.

Tvillingene (21. mai–20. juni)

Stjernene spår at din dype viten om astrologi bunner i en tilsvarende mangel på fornuft.

Krepsen (21. juni–22. juli)

Når vennene dine slutter å hilse på deg og ingen gjengjelder smilet ditt på bussen, vil du få en fæl følelse av å være et slags sosialt spøkelse. Den nye evnen til å levitere gjennom vegger gjør ikke saken bedre.

Løven (23. juli–22. august)

Ifølge den kinesiske månekalenderen går vi nå inn i tigerens år, hvor elementene tre og vann vil gi gode muligheter for velstand og personlig utvikling. Dette er imidlertid bare piss.

Jomfruen (23. august–22. september)

Hvert syvende år er alle cellene i kroppen byttet ut med nye, noe som teoretisk sett fritar oss fra tankene og handlingene til personen vi en gang var. I praksis er dette dog en svært dårlig forsvarstale.

Vekten (23. september–22. oktober)

Hellet er med deg i år, og det kan fort skje endringer på kjærlighetsfronten. Samt på sorgfronten, angstfronten og hatfronten.

Skorpionen (23. oktober–21. november)

Ting går ikke helt din vei i dag, men på den lyse siden er alt ved det vanlige.

Skytten (22. november–21. desember)

En slu aktør har tatt steget inn i en ny bransje denne uken, på jakt etter å utnytte lettlurte sjeler som deg selv. Med tilbudskoden HORRORSKOP får du forresten 30% rabatt på alle kjøkkenvarer fra Kitchn.

Steinbukken (22. desember–19. januar)

Uranus' posisjon på stjernehimmelen markerer en stor forandring for deg, slik som for de 658 millionene andre med samme stjernetegn.

Vannmannen (20. januar–18. februar)

Du skal få en dag i morgen, med blanke og nye ark. Det er altså på tide å fikse den printeren.

Fiskene (19. februar–20. mars)

Du vil oppleve en underlig følelse av déjà vu neste uke, uten å være i stand til å huske hvorfor. Slik er det dessverre med gryende demens.

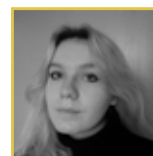

ILLUSTRASJON: Kirti Jacobsen

Kommentar:

Irriterende, sært og ekstremt populært

Er hyperpop lyden av 2020-tallet?

HANNAH KLEIVEN

Journalist i Under Dusken

Hyperpop – hyperaktiv populærmusikk for hyperaktive ungdommer uten evne til å fokusere. Ungdomsoppør har alltid marsjert til takten av en musikkform. Tiktok har en stor del av æren for å ha fremmet denne sjangeren, og på mange måter speiles Tiktok i hyperpop – fragmentert, irriterende fengende, fengslende og fremmedgjørende på én og samme tid. Det er en sjanger uten regler: Alt kan gjøres stygt og det er helt ok. Hyperpop er popens fengslende avhengighet, 80-talls synt-rockens bølgerus og punkens rebell-skrik blandet med ulyd og hiphop-rytmer. Hadde hyperpop eksistert på tidlig 90-tall, kunne sjangeren lånt musikkmagasinet Beats ironiske parole: «av idioter, om idioter, for idioter».

Hyperpop hadde sitt utspring i klubb-musikken på midten av 2010-tallet. Som så mye annet de senere år oppstod sjangeren på Soundcloud, der enhver kreativ sjel med en PC og en internettilkobling kan få sine 15 minutter i rampelyset. Sjangeren ble tidlig knyttet tett til LGBTQ+-bevegelsen, og mange av de mest kjente artistene identifiserer seg ofte som ikke-binære, homofile eller transkjønnede. Det er gjerne engelskmannen Alexander Guy Cook, kjent under artistnavnet A. G. Cook, som får æren for å ha skapt hyperpop. Han startet i 2013 sitt eget plateselskap, PC Music, som raskt fikk anerkjennelse på Soundcloud, og som tidlig fikk mindre hits med remikser av blant andre Charli XCX. Men sjangeren tok ikke av før Spotify i 2019 lagde en spilleliste med navnet Hyperpop. Det spredte seg til Tiktok og en bevegelse var født. Med Charli XCXs album *how i'm Feeling Now* i 2020 spredte sjangeren seg til mainstream-publikummet også.

De største navnene innenfor sjangeren i dag er 100 geecs, SOPHIE og Charli XCX. Slik som 2010-tallets popbølge kan hyperpop virke som en motsats og latterliggjørelse av den seriøse, emosjonelle og storslåtte popmusikken. Lyden av en frenetisk beat, synter og masse autotune fungerer som flytende lykke. Materialistisk og uvirkelig, en eventyrverden med beeps og boops. Det er hjernedød musikk som leverer et utrolig komplisert og smart produkt til en generasjon som aldri har trengt en flukt fra hverdagen mer enn nå.

Men hvor går sjangeren herfra?

Dør den hen i det samme øyeblikket pandemien er over? Eller tar den nye former når Justin Bieber henter inn en hyperpop-produsent og slipper en singel som alle i miljøet hater? Man kan argumentere med at det bare er tull og fjas, men hyperpop balanserer en blanding av så mange ulike aspekter av musikken som ingen annen sjanger gjør. Sett av en kveld til å dykke ned i en verden av musikk ulik alt annet, det er verdt en lytting!

Et lite stykke musikkhistorie:

De mystiske. De maskerte. De musikalske.

TEKST: Even Kaushik | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Anonyme artister er sjelden vare,
men bak masken ligger ofte mye kreativitet.

Med de siste nasjonale tiltakene i kampen mot korona ble munnbindpåbud igjen innført der man ikke kan holde mer enn én meter avstand til andre. Den 11. desember ble siste episode av Maskorama sendt, og det ble avslørt hvem som skjulte seg bak Snømonsteret. Det kan nesten virke som om maska i det siste enten har vært en byrde, til tross for hvor viktig den er, eller en gimmik brukt for å la kjendiser synge falskt på nasjonal TV. Hva har dette med musikkhistorie å gjøre? Jo, mange av artistene som gjennom tidene har valgt å skjule sin identitet og forbli mystiske, har vært med på å bidra kolossalt til utviklingen av dagens musikk og moderne artister.

Hvem er favorittartistene våre?

Flere av de maskerte artistene som har oppnådd stor suksess og internasjonal anerkjennelse for musikken deres, blir sjeldent avbildet – til tross for at navnene deres er offentlig kjente. Innenfor hiphop har vi avdøde Daniel Dumile, alias MF DOOM, i elektronika finner vi duoen Daft Punk og i rock de noe fryktinngytende GWAR. Dette er alle artister som innenfor sin sjanger har inspirert flere senere artister og satt et stort preg på hvordan musikken lyder nå. Hva hadde undergrunns-hiphop, fransk tekno, house eller thrash-metal vært uten disse?

Åpenbare inspirasjonskilder

Man kan kjenne igjen flere elementer i artister som har fulgt disse gudfedrene, både i musikalske og stiliske valg. Rappere som Earl Sweatshirt, Freddie Gibbs og Tyler, The Creator takker DOOM for hvordan deres musikalske karriere begynte og utviklet seg. Den maskerte skurken kan også takkes for hvordan Radioheads Thom Yorke har beveget seg mot et abstrakt lydbilde på forskjellige remikser gitt ut i nyere tid.

Dersom man ser på hva Daft Punk har gjort for elektronikaen, vil det være tilnærmet umulig å trekke frem én spesifikk artist eller sjangerendring. Daft Punks lange karriere utviklet seg fra fransk tekno, til house, til dance og til funk. Disse er legender innenfor feltet sitt, og dette er tydelig gjennom artister som deadmau5, Marshmello og Alan Walker, som alle, i tillegg til å produsere elektronisk musikk, også har valgt å kle seg i masker på deres opptredener.

Der GWAR har en komisk og nesten overdådig tilnærming til å kle seg ut som monstre innenfor rockemusikken, har metallgruppen Slipknot strippet vekk alt det teatraliske, til å rett og slett virke som noe skapt av Satan selv – mens finske Lordi tok fakkelen videre og åpenbarte seg for det store publikum under Eurovision Song Contest i 2006.

Inspirasjonen lever videre i Trondheim også

På Studentersamfundet opptrådte flere maskerte artister i 2021. Dragongirl spilte tung og dystopisk elektronisk musikk mens hun selv var påsminket en stor, svart munn, som stod i god stil til resten av fremføringen. Om lag en måned senere stod VIKING_DEATH_TRAPEXE på scena under UKA-21 og skrek ut profane, skitne og støtende tekster, iført en gigantisk gul ansiktsdekkende hjelm med horn som minner om Beelzebub, til et publikum som elsket det. Ett av høydepunktene var det eksentriske musikkollektivet TACOBITCH som med sine skjulte identiteter leverte et forrykende show av dans, performance art og sjangerblandet musikk utenom det vanlige.

Disse fulgte trendene til artister som kom før, og vil trolig være med på å inspirere artister som kommer etter. Det er en praktfull og mystisk demonstrasjon av hvordan en maske, som ellers skjuler en person, gjør en artist i stand til å uttrykke alt sitt kunstneriske og kreative. Som resultat av dette får vi som publikum et sterkt ønske om å følge med på deres utvikling, unikhhet og ulikhhet.

En stor takk til maska

Jeg vil derfor uttrykke min største takknemlighet for maska. Takk til maska, for å la artister uttrykke seg på eksepsjonelt vis. Takk til maska, for mystikken den tilfører musikken. Takk til maska, for estetikken den gir artister. Takk til Slipknot, Sia, Daft Punk og resten av de maskerte mystiske menneskene som gjør musikken merkelig og mirakuløs. Mest av alt: takk til maska, for beskyttelsen og tryggheten den gir, både for artister og oss andre.

Sist, men ikke minst, hvil i fred Daniel Dumile, ditt fantastiske geni.

Artister å se opp for i 2022

TEKST: Musikkredaksjonen

Hvilke artister kommer til å slå gjennom det kommende året? Dette er Under Dusken sine spådommer for musikkåret 2022.

Metteson

Metteson, eller Sverre Breivik, som mossingen egentlig heter, er det man må kalle en artist i ordets sanneste forstand: bombastisk, fantastisk innlevende og sprudlende av liv. Breivik er utdannet skuespiller og har erfaring fra flere store roller i oppsetninger på Den nationale scene i Bergen, noe som raskt kommer til syne når han tar på seg rollen som Metteson. På fjorårets debutplate *Convince Me*, en EP bestående av fem korte, men deilige låter, flommer Metteson over av følelser og sensualitet. I klassisk 80-tallsstil serverer han fargesprakende, introspektiv og dansbar elektropop på samme nivå som Robyn. *Convince Me* er definitivt ikke det siste vi har sett fra pop-kronprinsen Metteson.

– Øyvind Soldal Rasmussen

Prince Shakir

Den amerikanske rapperen ga ut sitt debutalbum i 2021, men har allerede vist et mektig talent innenfor musikkproduksjon. Åpenbart påvirket av artister som Earl Sweatshirt og MF DOOM er musikken hans fylt med tekst framført over enkle lo-fi instrumentaler, levert med en behagelig og monoton vokal. Det som skiller Prince Shakir fra andre innenfor hans felt, er hans evne til å anerkjenne både det positive og det negative. Tematikken er ikke låst fast til å være depressiv, og på lik linje er instrumentalene heller ikke låste til å være mørke og bråkete. Prince Shakir mestrer et lydbilde bestående av alt fra jazz til progressiv rock, og dette er definitivt en å følge med på i året som kommer.

– Even Kaushik

FOTO: LEKK / Metteson

EN EKTE ARTIST: Med sterk innlevelse og sensualitet lager Sverre Breivik fargerik musikk som Metteson.

FOTO: Jenny F. Lund

UNGE OG LOVENDE: Oslo-jentene i Veps har gitt oss høye forhåpninger med sin debut-EP.

Veps

De fire Oslo-jentene i Veps er et forfriskende pust i den norske indie-pop-scenen etter at de kom med EP-en *Open the Door* i fjor sommer, som ble utgitt på det amerikanske plateselskapet Kanine Records. De balanserer relaterbare tekster og fengende refreng med en sterk 90-talls estetikk. Noen av inspirasjonskildene må være band som Throwing Muses og Pixies, men Veps har oppgradert til et moderne lydbilde. Oppå alt dette ligger den særegne, såre vokalen til vokalist Laura Dodson og en underliggende, leken indie-beat, som gjør at sluttproduktet blir genuint diggbart. Veps er unge og svært lovende, og jeg gleder meg til å se hva 2022 har å by på for jentene.

– Hannah Kleiven

brenn.

brenn. har i flere år gjort rock aktuelt for et nytt og yngre publikum i Norge. I en sjanger der gubbefaktoren ofte er farlig høy, leker brenn. seg med stilen på en måte som føles relevant og nyskapende i indierock-verden. De har et suverent debutalbum bak seg, og har de siste årene vist seg å være et av Norges mest energiske liveband. Det vanskelige andrealbumet blir utgitt allerede 7. januar, men kruttsterke og fengende singler som «Vandrer på solskinn», «Jeg blir så dum» og «Gi meg litt fred» signaliserer at bandet ikke har mistet piffen. Så gjelder det bare å få åpnet samfunnet, så vi igjen kan delta i koselige moshpits sammen med Norges søteste rockeduo.

– Magnus Rygge

FOTO: Isak Jenssen/brenn.

KOSELIGE MOSHPITS: Energisk, fengende og kruttsterk er stikkord som beskriver musikken brenn. lager.

FOTO: Jonathan Vivaas Kise

ARY

Trønderjenta Ariadne Loinsworth Jenssen gjorde et etterlengtet comeback i 2020, etter nesten fire år ute av rampelyset. Siden dette har hun servert singel på singel, hvor så og si alle har truffet blink, og det er tydelig at hun med en pause fra bransjen har funnet sin musikkstil. «Oh My God», «Moth to a Flame» og «Birthday» er noen eksempler på topplistearsenalet hennes, og det føles som om ARY har lagt det kommersielle til side og brukt tiden i hjemmestudio på å lage musikken hun selv har lyst til å lage. I løpet av fjoråret har hun også rukket å samarbeide med anerkjente artister som Emilie Nicolas, Gundelach og Bendik HK. Om fjoråret var en smakebit, gleder jeg meg til å få servert herremåltidet på debutalbumet som forventes i februar i år. Etter å ha vært så heldig å få oppleve ARY på hjemmebane på Byscenen i fjor sommer, forventer jeg intet mindre enn å se henne på en rekke festivalplakater i år også, da musikken hennes definitivt fortjener å skinne live.

– Tina Løvås

ET TOPPLISTEARSENAL: Debutalbumet til trondheimsartisten ARY forventes i februar, med store forhåpninger.

Living Alma

Halden-bandet Living Alma lager behagelig folk-inspirert pop med hint av moderne ny-psykedelia og indie-rock. De kan foreløpig sies å være blant Østfolds skjulte perler, til tross for låter av imponerende høy kvalitet. De EP-debuterte med *Sleepy Sun* i 2019, som er en svært god debut med modne låtarrangementer og profesjonell produksjon. Etter denne har de gitt ut tre flotte singler. Spesielt de to 2021-singlene «All That You See and Do» og «Fine by Me» viser bandets sterke meloditeft på sitt beste. Bandet har jevnt over et sjarmerende og jordnært lydbilde, som jeg håper vi vil høre mer av i året som kommer.

– Magnus Rygge

Why Kai

Why Kai leverer spennende norsk elektronika, og til tross for kun en håndfull singler og en EP i diskografien er det ingenting som tyder på at gruppa mangler musikalisk ferdighet. Det som nå er en gruppe bestående av fire medlemmer, begynte som et soloprojekt av Kai von der Lippe, som viser talent innenfor sjangerblanding og inkorporering av natur- og bylyder. Hver låt på EP-en gir en smakebit på hva man kan forvente i framtiden. Der én låt viser gruppas forståelse av dansbare rytmer og fengende pianotoner, viser den neste deres evne til å navigere seg sømløst gjennom et melankolsk og nedstrippet lydbilde. Det er bare å glede seg til mer musikk fra det som definitivt kommer til å bli en av de store norske elektronikagruppene.

– Even Kaushik

Wet Leg

Det er sjelden at et band kommer med en debutsingel som slår an like godt som «Chaise Lounge» gjorde i sommer, da den krasjlandet i ørene på enhver indie-rock fan. Duo fra Isle of Wight, bestående av Rhian Teasdale og Hester Chambers, har alle referansene i orden. Musikalisk høres de ut som bastardbarnet til Breeders og Pavement, kryssset med den uredde britiske debutsjarmen til Arctic Monkeys. «Chaise Longue» er en slik smart, sjarmerende, og useriøs pop-bombe som du ikke blir kvitt, med et lo-fi disko-beat som gjør låten uanstrengt kul. På andresingelen «Wet Dream» viser de seg fra en litt lunere side, som lover godt for det kommende albumet i april. Etter millioner av strømminger og en lang turné planlagt i 2022 blir det spennende å se om Wet Leg bare var et par gode singler eller om de har kommet for å bli.

– Hannah Kleiven

Morray

Da Morray i 2020 slapp singelen «Quicksand», markerte han seg umiddelbart som en lovende skikkelse i rappverden. Han kombinerer sin tidligere rolle som hovedsanger for kirkekoret i Fayetteville med livet på gata, som en personifisering av 2Pacs «Ghetto Gospel». Med sin kraftige stemme og fengende refreng har han virkelig etablert seg som en artist å følge med på. Høydepunktet i hans korte karriere er en gjesteopptreden på J. Cole sitt album *The Off-Season*, hvor

han var med på låta «My Life». Siden 2020 har han vist at han fortjener en plass i bransjen, og mye tyder på at han er kommet for å bli. Derimot mangler Morray et dynamisk lydbilde, noe som i lengden blir generisk. Vi får håpe han fortsetter å utvikle lyden sin, da kan det ende riktig bra.

– Kasper Myrhaug Galta

FOTO: Hollie Fernando

UREDD DEBUTSJARM: Den useriøse, men smarte tonen til Wet Leg har sjarmert mange lyttere i indie-miljøet.

Vil du vinne NTH-ringene?

Alle som bestiller en NTH-ring før 1. mai er med i trekningen av en gratis NTH-ring!
Deltakelse regnes fra 1. januar

• **DAHLSEVEN** •
en del av mestergull

OLAV TRYGGVASONSGT. 34 • TRONDHEIM •
WWW.GULLSMEDDAHLSEVEN.NO • TLF. 73 52 58 06

Produkt av
GULLSMED
KARL-
GÅRD

Anmeldelser:

FOTO: brenn.

brenn. *Vandrer på solskinn*

Til tross for to år i produksjonstid er brenn. sitt nye album en samling av deres verste låter.

TEKST: Even Kaushik

Ordene «å herregud, dette året» har aldri vært mer relaterbare for folk flest enn nå. Denne livløsheten og energimangelen er merkbar på deres andre album, utgitt etter at de i 2019 vant Spellemansprisen i klassen rock. Oppfølgeren til *Elsker* lever på ingen måte opp til oppmerksomheten de har bygd seg opp siden da.

Akkurat hvor det har gått galt, er ikke lett å si, men noe har skjedd med det energiske og simple rockebandet, som tidligere har vært nominert for årets gjennombrudd og årets liveartist. Alt dette var fortjent for gruppen etter gjennombruddet deres med låtene «Lillestrøm» og «Juli». På *Vandrer på solskinn* er det ingenting som føles nyskapende eller spennende.

Av 13 låter høres ni prikk like ut, med samme gnålete tematikk om tenåringsangst og fremmedgjøring, fremført over slappe basslinjer, umotiverte trommer, merkelige effekter og repetitive kraftakkorder. Samarbeidene med Kjartan Lauritzen og Skallas Bendik Aunan

kunne de godt holdt seg unna. To av sporene er viet til 30 sekunder korte interludes som ikke tilbyr noe musikkalsk eller tematisk til albumet. I tillegg er fem av låtene allerede gitt ut som singler mellom 2020 og 2021, hvilket gir en følelse av resirkulering. Det fungerte fram til 2019, men nå begynner det å bli gammelt.

«Kvalm» er eneste lyspunkt og viser at brenn. tross alt har talent, og er et spennende band for den norske rockescenen. Låta er en fem minutters lang hyllest til ærligheten og hvor vanskelig den er å opprettholde. Den er voksen, godt oppbygd, og entrer diskografien deres som første låt som er ekte, og beveger seg bort fra klaginga om hvor fælt alt alltid er.

Sjangerblanding og skjønnhet har aldri vært brenn. sin sterkeste side, og det trenger det heller ikke være. Det er forståelig at bandet ønsker å utvikle seg kunstnerisk, men veien de går på med dette albumet minner på ingen måte om solskinn.

The Weeknd – *Dawn FM*

The Weeknd takker seg selv for å være en av sin generasjons største popartister med et nytt gullkorn i rekka.

TEKST: Tina Løvås

Kanadiske Abel Makonnen Tesfaye har gjort en karriere av å bringe 80-tallet inn i det 21. århundre. Siden han for seks år siden slo gjennom med *Starboy* etter allerede god tid i bransjen, har veteranen belyst dansegulvet med sin R&B-tilførte elektropop og holdt seg langt oppe på de fleste topplister. Og det er vel fortjent.

Med Dawn FM serverer The Weeknd igjen toppklasse, noe man kunne lukte lang vei med utgivelsen av «Take My Breath» i forkant av albumet. Med 31-åringens forrige albumutgivelse, *After Hours*, ferskt i minne er det likevel store sko å fylle. Disse fyller han dog lett. At The Weeknd igjen klarer å legge inn et gullkorn i rekka, er enda et bevis på hvorfor han er en av denne generasjonens største popartister.

Det vet han også selv, og på *Dawn FM* tillater han seg opp til flere øyeblikk til å feire sin egen suksess. Et eksempel på dette er låta «Here We Go... Again», som han får selskap av Tyler, The Creator på, hvor The Weeknd blant annet spytter ut «Catalogue looking legendary... now we cruising on a yacht, we clear». Dette kan blant annet hinte til at «Blinding Lights» i fjor ble låta som har ligget lengst på førsteplass på Billboard topp 100 gjennom tidene. *Dawn FM* er rett og slett fryktløs på en måte hvor The Weeknd serverer oss musikk han allerede vet er toppklasse og som vi biter på med glede.

Selv om dette kan høres pretensiøst ut, snakker musikken såpass for seg selv at det ikke egentlig er en irriterende og hard pille å svelge. Når en har truffet blink og alle vet det, må det da være greit å ta et øyeblikk til anerkjennelse og feiring av seg selv.

En kan prøve å plukke ut kremen av albumet, men *Dawn FM* er på mange måter et konseptalbum som fortjener å høres fra start til slutt. Med Jim Carrey til å holde deg i hånda tar The Weeknd og radiostasjonen *Dawn FM* oss med på en intergalaktisk reise ut av koronapresjon og vintermørket, og opp til lyset og det etterlengtede dansegulvet. Og det er en reise jeg med glede tar del i, igjen og igjen. Så fest setebeltet, len deg tilbake og nyt.

FOTO: XO Records

STRIPER

TIGERENS ÅR

TEKST OG ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

ET GODT NYTTÅR

TEKST OG ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

KVISS

KVISSMESTERE: Emelie Kjæmli Kristiansen og Benedikt Erikstad Javorovic
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

1.

Hvilken satirisk film med Leonardo DiCaprio og Jennifer Lawrence i hovedrollene kom på Netflix i desember og er en allegori for klimakrisen?
2.

Hva kjennetegner den japanske filmsjangeren kaiju?

Operadirigenten sir Georg Solti har vunnet flest Grammy-priser, med hele 31, men er kanskje ikke et kjent navn for de fleste. Hvem ligger foreløpig på nummer to, med 28?
3.

Hvor mye penger går til den veldedige organisasjonen Hjelpetikkfondet hver gang man kjøper en pakke Nitedals fyrstikker?
5.

I dette landet har det vært store protester mot økende drivstoffpriser, og militæret har skutt og drept flere ubevæpnede demonstranter. Demonstrantene har blant annet revet ned statuer av mangeårige tidligere leder Nursultan Nazarbayev. Hvilket land?
6.

To grunnstoffer er oppkalt etter landet Frankrike, det ene er francium, hva er det andre?
7.

Ordet penis kommer fra latin, men med tanke på ordets opprinnelse er kanskje plasseringen noe pussig. Hva er opprinnelsen?
8.

Hvem erstattet Henriette Steenstrup som medprogramleder med Jon Almaas i kvissprogrammet *Alle mot alle* i den nyeste sesongen?
9.

Stillethælen har fått sitt navn etter et våpen. Hva slags?
10.

6. januar var det nøyaktig ett år siden en stor politisk hendelse. Hvilken?
11.

Kun én kvinne har søkt til stillingen som sentralbanksjef. Hvem?
12.

Hvilken populær norsk TV-serie blir snart avsluttet, etter tre sesonger?
13.

Den kjente låtskriveren Lin-Manuel Miranda bidro til to store filmer i november. Kan du nevne én av dem?
14.

Kristoffer Hivju spilte hvilken karakter i sesong to av *The Witcher*?
15.

Hvilken kommune i Trøndelag har færrest innbyggere?
16.

Mange er misfornøyde med strømprisene for tiden. Hva heter det nyoppstartede strømselskapet to NTNU-studenter har skapt?
17.

Karpe, Highasakite, Arif og flere kommer til hvilken festival i Trondheim i sommer?
18.

Hvem tok over jobben til Bent Høie da vi fikk ny regjering?
19.

Hvem ble presentert som ny RBK-trener for jul?
20.

Hvilken sprit drikkes mest i verden?

HVILKEN KONSPIRASJONSTEORETIKER ER DU?

ILLUSTRASJON: VICTORIA STENSHAGEN

0–4 poeng:

IKKE KONSPIRASJONSTEORETIKER:
Du holder deg nær jorden, som du mener er rund, mens du får dose tre satt i armen. Du er rett og slett elendig på konspirasjonsteorier.

5-10 poeng:

FLAT JORD-TILHENGER:
Du slet med både geografi og geometri på skolen, men mener du har funnet nøkkelen nå. Ellers gjør du ikke så mye ut av deg.

11-16 poeng:

VAKSINEMOTSTANDER:
Du liker å tenke «først meg selv og så meg selv, og hvis det er for mitt beste, så min neste». Dessverre vet du ikke hva som er for ditt eget beste, og langt mindre andres.

17-20 poeng:

QANON:
Du kan mye og har utnyttet muligheten til å vise all kunnskapen du har. Godt jobba!

SPITJAPOSTEN

317. ÅRGANG - BØGDAS FRIESTE PRESSE - SISTE UTGAVE
"spit" (fra lågtysk) erting, krenking, spott

LOKKALT

ISKALDE DAGER PÅ SAMF

Høye strømpriser og mangel på varme, svette kropper tvinger Samfundet til å investere nybyggbudsjettet i nye panelovner til Bodegaen.

2021-REDAKSJONEN SNAKKER UT OM FLAUSENE:

- IKKE RETTTFERDIG AT UD1 2022 GIKK SÅ SYYKT SMOOTH

ØKKONOMI

Sitter du igjen med for lite penger etter en litt for dyr strømregning? Frykt ikke, vi gir deg vinterens hotteste sparetips:

-Dropp fotvasken

Hva er egentlig poenget med å vaske føttene? Såpa renner jo ned ditt uansett. Ved å ikke vaske føtter kan du spare tusenvis av kroner du ellers hadde brukt på å vaske deg! Og hvem vet, med skitne føtter er det større sjanse for at du mister alle vennene dine, og hvordan skal du bruke penger hvis ikke du har noen å bruke dem med?

-Brenn Fitteblekka

Vi vet, jøvlig shitty utgave dette her...Men frykt ikke, vi har flere bruksområder. Spar penger på fyring ved å ta med deg et titalls antall magasin du kan brenne.

-Spre omikron

Mer korona betyr mer nedstenginger. Spar penger på alkohol med ekstra lang sjenkestopp.

-Spar penger på mat, svelg cum

Cum har nesten alle næringskroppene et menneske trenger, svelger du nok kan du leve tilnærmet på kun cum.

-Selg cum

Når ryktet om at cum er en super materstatning begynner å spre seg, kommer det til å være en haug med desperate mennesker der ute som ser etter cum. Spar penger ved å selge sæden din til 10 000 kroner litern

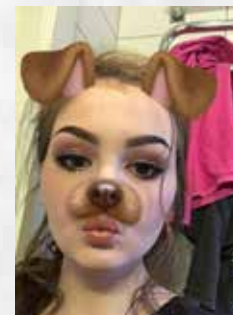
-Sug Ola Borten Moe

-Jaja, du får kanskje ikke penger for det, men er du heldig kan du få litt ekstra lån.

VASKET IKKE FØTTENE:
- Om jeg bare visste da det jeg vet nå.

BURSDAGER

FITTEBLEKKA-REDAKTØR
BLIR 16

“vi.. gratulerer Leah, lykketil. på ud én, hilsen besta. det.. kann ikke gå værre enn ifjor“

NATTUR

Utgavens dyr: føtter

Hva er det å si om føtter? Lite, det meste sier seg vel egentlig selv. Det finnes like mange forskjellige føtter som det finnes åpne faner under eksamen. De vasker også seg selv sant? Når skummet fra sjampoen renner ned langs beina. Jeg mener, skal man virkelig skrubbe alt? Jeg kan ikke se bakterier, derfor finnes de ikke.

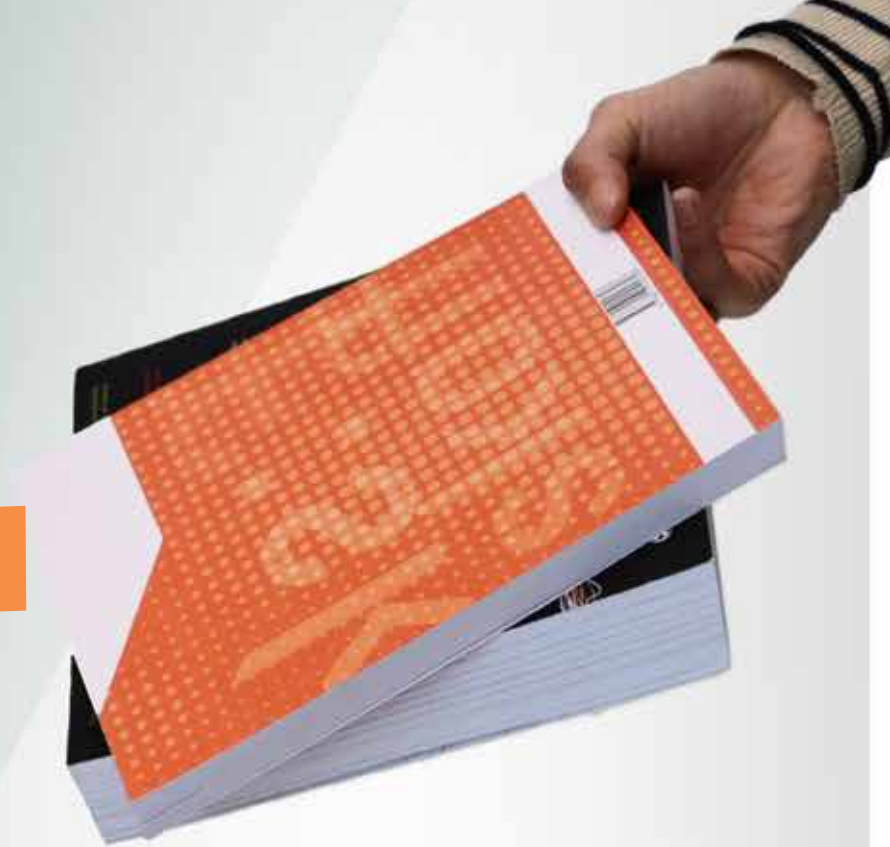
REGISTRERER...

... at NTNU er et **tungrodd** universitet
... at det er søtt studentene engasjerer seg i det minste
...at kan noen gi oss penger?
... at skal du få noe **gratis her i verden** så må du gå på gløs
... at neida, men **joda**.
... at gløsingene får ikke sex tho
... at dragvollinger får ikke jobb tho
... at det er godt de i det minste har antibacken og munnbindene sine.
... at **koronasutra** fortsatt er aktuelt
... at å gå tilbake til koronareglene er som å gå tilbake til eksen
... at å ligge med eksen er som å bruke samme munnbind for tiende gang uten vask, med morgenånde og har bakterielle sminkerester på seg
... at det er litt som en bumerang
... at selv om du ber en bumerang vurdere å flytte, så har den likevel lyst til å komme tilbake
... at ødelagte bumeranger er bortkastet
... at å ikke få mer støtte Morten Bortsen Moe er akkurat det samme som det nevnte munnbindet
... at Bole Orten Moe er ein halvstudert **RØVER**
... RØVER, men ikke som Robin Hood
... at 30 millioner under det du tok er MER ENN NOK
... at den siste var ironisk
... at fitteblekka enda ikke har havnet på BAdesken...
... at dere burde aldri tatt pengene tilbake i utgangspunktet
... at lenge leve Sit Labs <3
... at *spitposten* blir det samme.
... at brenn. brenner seg i 2022
... at årets gjennombrudd lager årets skuffelse
... at kanskje musikkredaksjonen bør vurdere klovne maske
... at du kan få **“nye venner”** på hotell
... at interrail er en ypperlig måte å bli bedre kjent med lokalbefolkningen på ;)
...at er det noe å registrere?
...at har noe skjedd siden sist?
...at hva syns dere om været da folkens?
...at koselig med snø da
...at huff ja, gruer meg til regnet kommer
...at ellers da, hvordan går jobben????????
...at **rawr**
...at parfrymeindustrien har skyld i at folk vasker seg
...at underredaktører ikke vasker føttene sine
...at **føttene vasker seg selv**

STUDENT?

MILJØBEVISST?

SKAFF PENSUM BRUKT

iBok.no

Norges største markedsplass for
kjøp og salg av brukt pensum